

Ruimtelijke onderbouwing

Zonnepark Stoppelsoal

Zonnepark Stoppelsoal B.V.

722220 | Definitief V5.0

24-5-2024

Pondera

Hoofdvestiging Nederland
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem
088 – pondera (088-7663372)
info@ponderaconsult.com

Postadres
Postbus 919
6800 AX Arnhem

Vestiging South East Asia
Jl. Mampang Prapatan XV no 18
Mampang
Jakarta Selatan 12790
Indonesia

Vestiging North East Asia
Suite 1718, Officia Building 92
Saemunan-ro, Jongno-gu
Seoul Province
Republic of Korea

Colofon

Soort document
Ruimtelijke onderbouwing

Projectnaam
Zonnepark Stoppelsoal

Versienummer
Definitief V5.0

Datum
24-5-2024

Project nummer
722220

Opdrachtgever
Zonnepark Stoppelsoal B.V.

Auteur
Roy van Alst
Lisa Meissl

Nagekeken door
Martijn Edink

Disclaimer

In het onderzoek is gebruik gemaakt van algemeen geaccepteerde uitgangspunten, modellen en informatie die ten tijde van het opstellen van dit rapport ter beschikking stonden. Aanpassingen in de uitgangspunten, modellen of gebruikte gegevens kunnen leiden tot andere uitkomsten. De aard en de nauwkeurigheid van de gebruikte gegevens voor het onderzoek bepalen in belangrijke mate de nauwkeurigheid en de onzekerheden van de berekende uitkomsten. Pondera is niet aansprakelijk voor gederfde inkomsten of schade die wordt geleden door opdrachtgever(s) en/of derden uit conclusies die gebaseerd zijn op gegevens die niet van Pondera afkomstig zijn. Deze rapportage is opgesteld met de intentie dat deze alleen gebruikt wordt door de opdrachtgever en slechts voor het doel waarvoor de rapportage is opgesteld. Er mag geen beroep worden gedaan op de informatie uit deze rapportage voor andere doeleinden zonder schriftelijke toestemming van Pondera. Pondera is niet verantwoordelijk voor de consequenties die kunnen voortvloeien uit het oneigenlijk gebruik van de rapportage. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van (de analyse, resultaten en bevindingen in) de rapportage blijft bij de opdrachtgever. De Rechtsverhouding opdrachtgevers – architect, ingenieur en adviseur conform DNR 2011 is te allen tijde van toepassing. Pondera werkt met een kwaliteitsmanagementsysteem dat door EIK gecertificeerd is volgens de ISO 9001:2015 norm.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Ligging plangebied	3
1.2	Geldende bestemmingsplan	4
1.3	Procedurele context	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Beleidskader	8
2.1	Rijksbeleid nut en noodzaak zonne-energie	8
2.2	Provinciaal beleid	11
2.3	Regionale Energie Strategie (RES)	13
2.4	Gemeentelijk beleid	14
2.5	Conclusie beleid	15
3	Huidige situatie	19
3.1	Functionele structuur	19
3.2	Landschappelijke structuur	23
4	Planbeschrijving	25
4.1	Keuze voor een grootschalig zonnepark	25
4.2	Locatiekeuze	25
4.3	Beschrijving van het plan	26
5	Onderzoek	29
5.1	Bedrijven en milieuzonering	29
5.2	Natuur	30
5.3	Cultuurhistorie en archeologie	32
5.4	Waterhuishouding	36
5.5	Overige aspecten	38
6	Uitvoerbaarheid	41
6.1	Economische uitvoerbaarheid	41
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	41

Bijlage 1 – Landschapsplan / natuuranalyse

Bijlage 2 – Landschappelijk ontwerp

Bijlage 3 – Technisch ontwerp

Bijlage 4 – Aeries-berekening

Bijlage 5 – Participatieverslag

1 Inleiding

Zonnepark Stoppelsoal b.v. (hierna te noemen: initiatiefnemer) heeft het voornemen om in de gemeente Tytsjerksteradiel, nabij de kernen Burgum en Noardburgum, een zonnepark te realiseren op agrarische gronden direct ten noorden van een hoogspanningsstation in beheer van TenneT. Het voornemen staat bekend onder de naam Zonnepark Stoppelsoal.

Het zonnepark bestaat uit een terrein van circa 34 hectare, waarvan ongeveer 25 hectare veldopstellingen van zonnepanelen met bijbehorende infrastructuur. Het zonnepark wekt elektriciteit op uit zonne-energie en heeft een verwacht opgesteld vermogen van circa 30 megawattpiek. De grondeigenaren hebben Zonnepark Stoppelsoal B.V. opstalrecht verleend voor het gebruik van de kavels benodigd voor het beoogde zonnepark. Het zonnepark Stoppelsoal levert een grote bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Tytsjerksteradiel en de RES-regio Fryslân.

Voor de realisatie van het zonnepark is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Voor het planologisch mogelijk maken van het zonnepark wordt een aanvraag Omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangevraagd. Voor het kunnen verlenen van de vergunning moet er sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Om dit te kunnen toetsen wordt een Goede Ruimtelijke Onderbouwing (GRO) opgesteld als onderdeel van de aanvraag. Dit rapport betreft deze GRO.

1.1 Ligging plangebied

Het plangebied ligt in het noordoosten van de gemeente Tytsjerksteradiel, ten zuidoosten van de kern Noardburgum en ten noordoosten van de hoofdkern Burgum. De locatie van het plangebied is middels de methode van Sinnetafels tot stand gekomen. Zoals zichtbaar in figuur 1.1. bestaat het plangebied uit een aantal agrarische percelen en deze worden aan de westkant begrensd door de Koumarwei. Aan de oostkant worden deze deels begrensd door waterweg Stoppelsoal (vandaar de naam van het zonnepark) en aan deze zijde ligt ook een recreatiepark. Direct ten zuiden van het plangebied bevindt zich een hoogspanningsstation in beheer van TenneT en een energiecentrale in beheer van Engie. Tevens lopen er enkele bovengrondse hoogspanningsverbindingen door het plangebied. Binnen het plangebied wordt invulling gegeven aan het ontwerp van het zonnepark en aan de landschappelijke inpassing daarvan. Dat betekent dat er naast het windpark ruimte wordt geboden voor landschap, natuur en recreatie.

Figuur 1.1 Ligging en begrenzing van het plangebied

1.2 Geldende bestemmingsplan

Ter plaatse van het plangebied van het zonnepark geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Tytsjerksteradiel', vastgesteld op 27 juni 2013.

In een groot deel van het plangebied is de enkelbestemming 'Agrarisch gebied' van toepassing, zie Figuur 1.2. Deze gronden zijn bestemd voor onder meer agrarische bedrijvigheid, extensieve openluchtrecreatie (wandelen en fietsen) en sloten en andere watergangen. Op de tot 'agrarisch' bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de bestemming worden gebouwd.

In het midden van het plangebied ligt een gebied waarop de bestemming 'Bos' van toepassing is, zie Figuur 1.2. Dit bos maakt geen onderdeel uit van het plangebied. Deze gronden zijn bestemd voor bos en bebossing, waaronder houtsingels en houtwallen, groenvoorzieningen, al dan niet met als doel het beperken van geluidsbelasting op geluidsgevoelige objecten door nabijgelegen industrieterrein. Recreatief gebruik, speelvoorziening, parkeervoorziening en openbare nutsvoorziening zijn daaraan ondergeschikt. Het bos maakt onderdeel uit van het plangebied, maar er vinden geen ingrepen binnen deze bestemming plaats.

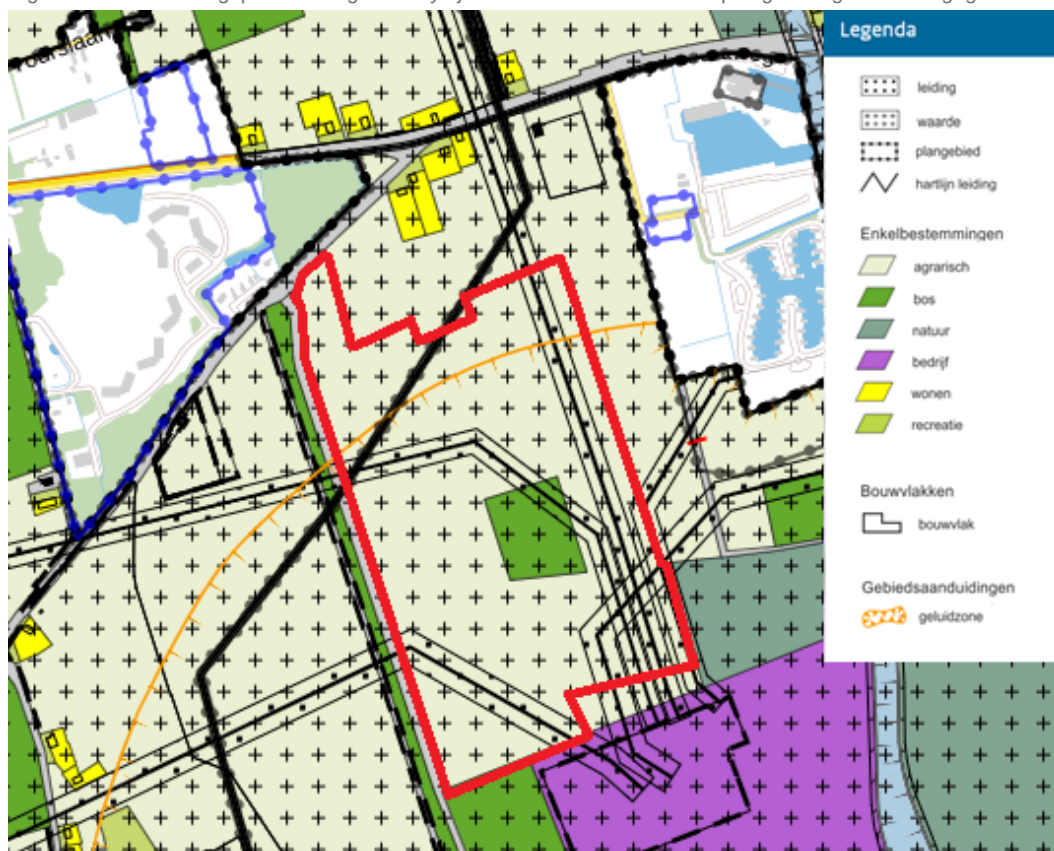
Het gehele plangebied valt daarnaast onder de dubbelbestemming 'Waarde – Landschap (open landschap)'. Deze gronden zijn mede bestemd voor het behoud en herstel van cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwaarden van het open landschap. Zonder omgevingsvergunning mogen er ter plaatse van deze dubbelbestemming, ongeacht het bepaalde bij de andere daar voorkomende

bestemmingen geen werken, geen bouwwerk zijnde of werkzaamheden worden uitgevoerd, die betrekking hebben op:

- Het wijzigen van de verkavelingsstructuur;
- Het ontgronden, afgraven, egaliseren en ophogen van gronden t.o.v. het bestaande maaiveld;
- Het aanplanten van houtopstanden.

Bij de afweging om omgevingsvergunning voor bovenstaande wordt rekening gehouden met de cultuurhistorische, landschappelijke en/of natuurwaarden van het gebied en de rust en de openheid van voor weidevogels geschikte gebieden.

Figuur 1.2 Bestemmingsplan Buitengebied Tytsjerksteradiel¹. In rood is het plangebied globaal aangegeven.

Door het plangebied lopen ook meerdere hoogspanningsleidingen met bijbehorende hoogspanningsmasten, zie Figuur 1.2. Deze leidingen zijn planologisch vastgelegd in het bestemmingsplan. Voor de gronden waar hoogspanningsmasten op staan of -leidingen boven lopen, geldt de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanning'. De hiertoe aangewezen gronden zijn mede bestemd voor bovengrondse hoogspanningsleidingen.

Ter plaatse van deze dubbelbestemming mogen, onafhankelijk van andere bestemmingen op deze locatie, geen gebouwen of andere bouwwerken worden geplaatst anders dan ten behoeve van deze dubbelbestemming. Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning hiervan afwijken en

¹ Bron: ruimtelijkeplannen.nl

toestemming geven voor het bouwen op deze gronden, mits er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de hoogspanningsleiding en er vooraf advies is ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder. Een omgevingsvergunning is onder andere nodig als er voorwerpen dieper dan 1 meter onder peil worden ingebracht en voor het aanleggen van kabels en daarmee verband houdende constructies dieper dan 1 meter onder peil.

De realisatie van een (grondgeboden) zonnepark past niet in het geldende bestemmingsplan. Een afwijking van het bestemmingsplan is dus noodzakelijk om het plan juridisch-planologisch mogelijk te maken.

1.3 Procedurele context

Hieronder wordt in gegaan op de procedurele context voor dit plan.

Planvorm afwijkingsbesluit

Omdat het planvoornemen niet past in het geldende bestemmingsplan is een planologische procedure benodigd om het plan mogelijk te maken. De initiatiefnemer is voornemens voor het bouwplan een aanvraag in te dienen in afwijking van het bestemmingsplan. Via deze procedure (ex artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo) is het mogelijk om af te wijken van het geldende planologisch regime. Voorwaarde voor verlening van de vergunning is dat de activiteit niet in strijd mag zijn met een goede ruimtelijke ordening. Deze 'goede ruimtelijke onderbouwing' voorziet in de onderbouwing daarvan.

Relatie met de m.e.r.

In bijlage C en D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is aangegeven welke activiteiten plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Een zonnepark staat als zodanig niet op de D-lijst. Wel staan landinrichtingsprojecten, een stedelijke ontwikkeling en industriële installaties genoemd op de D-lijst in het Besluit m.e.r..

Sinds de inwerkingtreding m.e.r. richtlijn (mei 2017) geldt voor alle activiteiten die voorkomen op de D-lijst dat onder de drempelwaarde een vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden gedaan (voor plannen/besluiten in kolom 3 en 4). Hierover moet het bevoegd gezag een besluit nemen; dat besluit is nodig voor o.a. de aanvraag voor omgevingsvergunning. Een zonnepark staat als zodanig niet op de D-lijst in het Besluit m.e.r. waardoor er geen vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is.

Ook indien het project zou worden geschaard onder de categorie D9 (landinrichtingsproject) blijft het echter ruimschoots onder de drempelwaarde voor landinrichtingsprojecten uit het Besluit m.e.r. (125 hectare). In de uitspraak 201807860/1/A1 van de Raad van State op 14 augustus 2019, wordt aangegeven dat het in dat proces beschouwde zonnepark van 4,3 hectare niet als een landinrichtingsproject, een stedelijke ontwikkeling, of een industriële installatie gezien kan worden. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRvS) heeft in uitspraak 2770 besloten dat zonneparken niet onder onderdeel C en D van het Besluit m.e.r. vallen en dus niet (meer) m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn².

² Kenniscentrum infoMil, Milieueffectrapportage.

Gelet op de omvang van het project Burgum (circa 26 hectare veldopstellingen), de kenmerken van het project (zonnepark), het gebied (agrarisch dichtbij reeds gerealiseerde zonneparken) en de aard van de effecten (zeer beperkt), wordt geconcludeerd dat het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling of het doorlopen van een m.e.r.-procedure niet nodig is.

Bevoegd gezag

De bouw en het gebruik van het zonnepark zijn vergunningplichtig op grond van artikel 2.1, lid 1, onder a en c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Zonneparken met een omvang vanaf 50 MW kunnen vallen onder de Rijkscoördinatieregeling³. Het opgestelde vermogen van dit project is ongeveer 25 MW. Voor het zonnepark Stoppelsoal, met een capaciteit van minder dan 50 MW, is geen rijkscoördinatie vereist.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tytsjerksteradiel is bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan. Normaliter dient de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Binnen de gemeente Tytsjerksteradiel worden verzoeken van initiatiefnemers om zonnepanelen te plaatsen beoordeeld aan de hand van de Zonneladder Tytsjerksteradiel. Deze zonneladder is 18 februari 2021 opgesteld, in samenspraak met de gemeente Achtkarspelen en geldt tevens voor die gemeente. In Hoofdstuk 2.3 wordt dit beleidskader nader behandeld. Voor het voornemen geldt eveneens dat dit aan de hand van de zonneladder wordt beoordeeld.

1.4 Leeswijzer

Dit hoofdstuk geeft de inleiding tot het project. In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader geschetst. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de huidige situatie in en om het plangebied. Het plan voor het voornemen komt in hoofdstuk 4 aan de orde. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de onderzoeken beschreven. Hoofdstuk 6 geeft ten slotte een toelichting op respectievelijk de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit plan.

³ Voor projecten met een capaciteit (opgesteld vermogen) van meer dan 50 MW, is in beginsel, op grond van artikel 9b, eerste lid, onder b, en het vierde lid van de Elektriciteitswet 1998, de Minister het bevoegd gezag voor de coördinatie van de procedure.

2 Beleidskader

Dit hoofdstuk beschrijft beleid en wet- en regelgeving specifiek op het gebied van duurzame energie en ruimtelijke ordening. Hierbij komen eveneens nut en noodzaak van zonne-energie aan de orde, waarbij de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente voor duurzame energie zijn toegelicht. In de volgende hoofdstukken (4 en verder) wordt specifiek ingegaan op welke wijze het beoogde voornemen aan het in hoofdstuk 2 beschreven beleidskader voldoet.

2.1 Rijksbeleid nut en noodzaak zonne-energie

Energieakkoord voor duurzame groei

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen, aldus het Energierapport 2015. Energie is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de samenleving in alle facetten. Afnemers moeten kunnen rekenen op betrouwbare energie tegen concurrerende prijzen. Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een overgang naar een duurzame energiehuishouding nodig.

De energiesector in Nederland is verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse energievoorziening betekent een forse inspanning. Deze ambities sluiten aan bij in Europees verband geformuleerde doelstellingen waaraan de lidstaten zich gecommitteerd hebben. In 2013 hebben ruim veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties en financiële instellingen zich verbonden aan het Energieakkoord voor duurzame groei (hierna: Energieakkoord, 2013)⁴. Met het Energieakkoord komt een duurzame energievoorziening een stap dichterbij. In het Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam moet zijn opgewekt met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. Het doel van het akkoord is bovendien dat het nieuwe banen oplevert en een positief effect heeft op de energierekening van consumenten. In het akkoord zijn tien pijlers opgenomen die moeten leiden tot een duurzame energieopwekking. Het opschalen van hernieuwbare energieopwekking vormt één van deze pijlers.

Energierapport 2016

Het Energierapport 2016⁵ geeft aan dat Nederland voor de uitdaging staat om de uitstoot van broeikasgassen drastisch terug te brengen, waarbij in de 2e helft van de 21e eeuw, zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs (2015) er mondiaal een balans moet zijn tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen (ofwel klimaatneutraliteit). Het kabinet houdt dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gemaakt. Het Energierapport geeft daarom een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

⁴ "Energieakkoord voor duurzame groei", Sociaal-Economische Raad (SER), september 2013. Geraadpleegd van: <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ "Energierapport 2016 - Transitie naar duurzaam", Ministerie van Economische Zaken, januari 2016. Geraadpleegd van: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/01/18/energiebericht-transitie-naar-duurzaam>

1. Sturen op CO₂-reductie;
2. Verzilveren van de economische kansen die de energietransitie biedt;
3. Integreren van energie in het ruimtelijk beleid.

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen. Het kabinet wil onder meer de uitstoot van broeikasgassen in 2050 met 80-95% terugdringen op Europees niveau. Op dit moment zijn we voor onze energievoorziening nog voor ruim 90% afhankelijk van fossiele brandstoffen. De energietransitie biedt bovendien kansen voor behoud en ontwikkeling van het Nederlandse verdienvermogen.

Volgens het Energierapport 2016⁶ zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte. Een kleinere rol spelen waterkracht, omgevingswarmte (warmtepompen in woningen) en energie uit potentieel verschil zoet-zout (osmose-energie of 'blue energy'). Hoewel grijze energie uit fossiele energiebronnen in de komende decennia nodig blijft, zal hernieuwbare energie een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix. Zonne-energie speelt daarbij een belangrijke rol omdat het relatief eenvoudig te installeren is in tegenstelling tot bijvoorbeeld wind op zee. Daarnaast is de winning van zonne-energie middels PV-panelen een beproefde technologie.

Ten slotte heeft de energietransitie alleen kans van slagen als vroegtijdig en zorgvuldig het gesprek wordt aangegaan met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de ruimtelijke inpassing van productie, opslag en transport van energie. Zoveel als mogelijk moet gezamenlijk de afweging plaatsvinden tussen de bijdrage van een initiatief aan de energievoorziening en de overlast of risico's die dit voor omwonenden met zich meebrengt. Dit wordt de 'energiedialoog' genoemd.

Nationaal Klimaatakkoord 2019⁷

Om de doelen te halen die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken heeft Nederland een nationaal Klimaatakkoord opgesteld. In het Klimaatakkoord, onder regie van het kabinet, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden concrete afspraken gemaakt over de maatregelen waarmee de CO₂-uitstoot in Nederland gehalveerd kan worden. Het centrale doel is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met ten minste 49% ten opzichte van 1990. Het vergroten van de opwek van hernieuwbare energie levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Het kabinet wil zoveel mogelijk elektriciteit halen uit zon en wind. Naast wind op zee zullen ook op land kansen worden verzilverd voor meer productie van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit. Voorzien wordt een rijk geschakeerd, overwegend decentraal, hernieuwbaar elektriciteitssysteem in 2050 met richting 2030 vooraleerst Wind op Land (WOL) en Zon-PV. Voor de opgave wordt onderscheid gemaakt tussen de kleinschalige productie van Zon-PV bij voornamelijk huishoudens en de meer grootschalige productie op land en op daken, zoals op dit moment gestimuleerd wordt met behulp van de SDE+.

De productie van hernieuwbare energie moet verviervoudigen. De productie op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zon en wind op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie 35 TWh (Terawattuur) wordt gerealiseerd. Ook wordt benadrukt

⁶ Ministerie van Economische Zaken, januari 2016

⁷ Gepubliceerd door het kabinet op 28 juni 2019

dat de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut moet worden door meervoudig ruimtegebruik. Vraag en aanbod dienen zoveel mogelijk bij elkaar gebracht te worden. Ten slotte is gesteld dat het belangrijk is om te zoeken naar functiecombinaties en aan te sluiten bij specifieke kwaliteiten van het gebied.

Overheden zullen de initiatieven voor de duurzame elektriciteitsproductie voornamelijk aan de markt overlaten. De markt is in dit geval een verzamelterm voor alle soorten van initiatiefnemers: van projectontwikkelaars tot energiecoöperaties. Vanuit dat uitgangspunt geredeneerd moet het voor de initiatiefnemers aantrekkelijk worden gemaakt om projecten op te zetten.

Klimaatwet

De Eerste Kamer heeft op 28 mei 2019 het initiatiefwetsvoorstel voor de Klimaatwet aangenomen. Het voorstel stelt klimaatdoelstellingen voor de regering vast. Tegelijkertijd is het een kader voor de ontwikkeling, effectmeting en wijze van verantwoording van het beleid dat moet leiden tot het halen van de wettelijke vastgelegde klimaatdoelstellingen. Hoofddoel van het voorstel is het als resultaat bereiken van 95% broeikasgasreductie in Nederland in 2050 ten opzichte van 1990 en als tussendoel streven naar 49% broeikasgasreductie in 2030 ten opzichte van 1990. Daarnaast bevat het voorstel als neven doel het streven naar 100% CO₂-neutrale elektriciteitsproductie in 2050 (bron: website Eerste Kamer der Staten-Generaal⁸).

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft het integrale ruimtelijke beleidskader van het Rijk weer. In dit beleidsstuk worden ruimtelijke nationale opgaves, doelen en belangen voor de komende tientallen jaren geschetst. Een nationaal belang dat wordt besproken is het belang van ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie. Het Rijk stelt op het gebied van energie dat voor de opwekking en het transport van energie voldoende ruimte gereserveerd moet worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en geothermie in de totale energievoorziening moet omhoog. Verder wordt beschreven dat het bieden van ruimte aan duurzame energie als zonne-energie en biomassa de primaire taak is van de provincies en gemeenten. Rijksbeleid op het gebied van duurzame energie beperkt zich enkel tot windenergie.

Nationale Omgevingsvisie

Op nationaal niveau is het vigerend ruimtelijk beleid vastgelegd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI werd op 11 september 2020 gepubliceerd. Met de NOVI geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Het gaat daarbij om het uitzetten van een koers om opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw, in goede banen te leiden. Het streven is daarbij de kwaliteit van de leefomgeving te behouden en zoveel mogelijk te versterken.

In de NOVI is een voorkeursvolgorde voor de uitrol van zonnepanelen opgenomen. Om te stimuleren dat locaties zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking met medeoverheden en andere stakeholders een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De voorkeursvolgorde is als volgt:

⁸ Geraadpleegd via: https://www.eerstekamer.nl/nieuws/20190528/klimaatwet_aangenomen_door_eerste

- Zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen: omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken volgens de overheid doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied;
- Onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur: vanuit de principes hiervoor hebben de onbenutte terreinen in bebouwd gebied de tweede voorkeur;
- Landelijk gebied: om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

Zonnepark Stoppelsoal past binnen de voorkeursvolgorde uit de NOVI. Het gebied is namelijk, naast de agrarische functie, ook in gebruik door elektrische infrastructuur (hoogspanningsmasten) en een direct ten zuiden van het plangebied grenzend hoogspanningsstation van TenneT. Zoals in de NOVI is beschreven ligt de voorkeur in het landelijk gebied bij gronden met een slimme functiecombinatie.

Ladder duurzame verstedelijking

In artikel 3.1.6, lid 2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorgeschreven, dat indien een bestemmingsplan 'een nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk maakt, in de toelichting van het plan een verantwoording daarvan moet plaatsvinden volgens de systematiek van de ladder voor duurzame verstedelijking. Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit vloeit voort uit jurisprudentie (uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178):

“Uit overweging 6.2 van de uitspraak van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, blijkt dat de Afdeling diverse voorzieningen op het gebied van energieopwekking en -distributie niet als stedelijke ontwikkeling heeft aangemerkt. Genoemd worden: een hoogspanningsverbinding, een windturbinepark en een transformatorstation. Naar het oordeel van de Afdeling is er geen aanleiding voor een andere benadering met betrekking tot een zonnepark, dat naar zijn aard niet wezenlijk verschilt van een windturbinepark. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat een zonnepark, net als een windturbinepark, zich bij uitstek niet goed leent om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd. De toepasselijkheid van de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro op een dergelijke voorziening zou daarentegen juist tot gevolg hebben dat het bevoegde bestuursorgaan telkens zou moeten motiveren waarom deze voorziening niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien. Dit vindt de Afdeling in het licht van het doel en de strekking van de ladder voor duurzame verstedelijking een onlogische consequentie.”

2.2 Provinciaal beleid

In deze paragraaf wordt het provinciaal ruimtelijk beleid besproken voor de aanleg van een zonnepark op deze locatie. Dit ruimtelijk beleid wordt als toetsingskader gebruikt voor de ruimtelijke onderbouwing van het initiatief.

Omgevingsvisie Provincie Fryslân

In de Omgevingsvisie Provincie Fryslân (2020) heeft de provincie de ambitie uitgesproken om in 2050 klimaatneutraal te zijn om te voldoen aan het Klimaatakkoord van Parijs. Daarbij zijn concreet de volgende ambities vastgelegd:

- Besparen; voor 2030 wordt 25% energie bespaard ten opzichte van 2010
- Opwekken; voor 2030 wordt 33% van de Friese energie duurzaam opgewekt, daarbij uitgaande van een mix van opwekkingsmogelijkheden, waaronder wind, zon, biomassa en geothermie
- Verduurzamen; verduurzamen van verkeer, vervoer en landbouw
- Samenleving betrekken; creëren van een positief imago/draagvlak, versterken van regionale samenwerking, en organiseren van participatie door omwonenden, overheden en bedrijven in duurzame energieprojecten

Provinciale verordening Fryslân

Volgens de provinciale verordening “Romte Fryslân 2014”, geconsolideerde versie van 23 maart 2021, bevindt het plangebied voor het zonnepark zich in landelijk gebied (buiten bestaand stedelijk gebied). In de verordening zijn speciale regels opgenomen voor het realiseren van zonneparken in dit gebied:

Artikel 9.5 ‘Zonneladder’ van de verordening bepaalt dat een nieuwe opstelling voor zonne-energie op gronden in het landelijk gebied alleen wordt toegestaan als uit onderzoek blijkt dat de opstelling noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de gemeentelijke ambitie. Bij het vinden van locaties voor zonne-energie moet daarbij de volgende prioritering worden toegepast:

1. op daken en gevels;
2. op gronden binnen het bestaand stedelijk gebied;
3. op gronden met een andere primaire functie dan landbouwgrond zoals vuilstorten, nutsvoorzieningen, zandwinputten en infrastructuur;
4. op landbouwgronden of in natuurgebieden.

Volgens artikel 9.6.2. mag een ruimtelijk plan voor het landelijk gebied daarnaast alleen in een opstelling voor zonne-energie voorzien op:

- a. een bestaand bouwperceel, mits het opgestelde vermogen is afgestemd op de energiebehoefte en -verbruik van het perceel;
- b. een zandwinlocatie (die geen deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur);
- c. gronden met een bestemming voor infrastructuur voor weg, spoor, water en vliegverkeer;
- d. gronden met een bestemming voor nutsvoorzieningen;
- e. gronden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur of op gronden die zijn aangewezen als natuur buiten de ecologische hoofdstructuur, mits de opstelling qua functie en vermogen is gericht op de energiebehoefte die samenhangt met het fysieke beheer en onderhoud van het gebied;
- f. gronden die aansluiten op het bestaand stedelijk gebied die niet in gebruik zijn voor landbouw- of natuurdoeleinden en niet zijn voorzien van een agrarische- dan wel natuurbestemming, mits de gronden geen functie hebben voor de landschappelijke inpassing van andere functies;

In het kader van het versterken van de biodiversiteit, verwacht de provincie van initiatiefnemers van zonneparken dat er ter plaatse van de opstelling ruimte aanwezig is voor het versterken van de biodiversiteit.

Op basis van artikel 9.6.3 kan in een ruimtelijke plan voor het landelijk gebied worden voorzien in een opstelling voor zonne-energie op landbouwgronden die aansluiten op het bestaand stedelijk gebied of op gronden die een redelijke aansluiting hebben of krijgen op het stedelijk weefsel van de kern.

Aanvullend geldt dat een opstelling voor zonne-energie kan worden toegestaan nabij het bestaand stedelijk gebied, mits:

- a. de opstelling voor zonne-energie voortvloeit uit een lokaal maatschappelijk initiatief van één of meer samenwerkende dorpen, en
- b. uit de belangenafweging blijkt dat de landbouwgronden minder waardevol zijn dan de landbouwgronden op alternatieve locaties aansluitend aan de kern.

Voor het voornemen geldt dat het plangebied op landbouwgronden aansluitend op stedelijk gebied is voorzien.

Randvoorwaarden

Op basis van de verordening wordt bij toepassing van voorgaande rekening gehouden met de volgende randvoorwaarden.

- voor de locatiekeuze en landschappelijke inpassing gebruik is gemaakt van de methodiek van de Sinnetafel,
- de omvang van de opstelling is afgestemd op de energiebehoefte van de kern, of van enkele samenwerkende kernen
- de omvang van de opstelling is passend bij de schaal van de kern, tot maximaal 5 ha bij een overige kern, tot maximaal 15 ha bij een regionaal centrum, tot maximaal 20 ha bij een stedelijk centrum en tot maximaal 25 ha bij Leeuwarden. Er kan in een ruimtelijk plan een grotere opstelling voor zonne-energie worden toegestaan, mits deze voortvloeit uit een lokaal maatschappelijk initiatief en tegemoet komt aan de energiebehoefte van één of meerdere samenwerkende kernen.
- er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden om combinaties te maken met andere functies waarbij in ieder geval ruimte wordt gereserveerd voor het versterken van de biodiversiteit,
- de locatie ligt niet in de ecologische hoofdstructuur of natuur buiten de ecologische hoofdstructuur, en de omgeving wordt betrokken bij het planproces en ten minste 50% van het zonnepark is in eigendom van de lokale gemeenschap.

Conform artikel 10.1.1 van de verordening, kunnen Gedeputeerde Staten op aanvraag van Burgemeester en Wethouders een ontheffing verlenen voor een ruimtelijke ontwikkeling in het landelijk gebied, als het gaat om functies die bijdragen aan het opwekken van duurzame energie, waaronder zonne-energie. Hierbij moet de gemeente eveneens aantonen dat de opstelling noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de gemeentelijke ambitie in het kader van haar ruimtelijk beleid.

2.3 Regionale Energie Strategie (RES)

In het nationale Klimaatakkoord is afgesproken dat alle gemeenten in Nederland in dertig verschillende regio's een Regionale Energie Strategie (RES) opstellen. De gemeente Tytsjerksteradiel behoort tot de RES-regio Fryslân. De RES-regio Fryslân geeft invulling aan het vraagstuk van het opwekken van elektriciteit uit zonne- en windenergie op land.

In de RES 1.0 (2021) is opgenomen dat de RES-regio Fryslân de ambitie heeft om in 2030 tenminste 3 TWh aan duurzame energie te produceren. Een groot deel van de Friese bijdrage is afkomstig van

bestaande of vergunde projecten. Voor nieuwe grootschalige zonneprojecten geldt dat hiervoor in de RES geen specifieke zoeklocaties zijn opgenomen, maar dat dergelijke initiatieven langs de provinciale zonneladder gelegd worden. De provincie heeft de Zonneladder ontwikkeld vanwege:

- het beschermen van het Friese landschap. De zonneladder is bedoeld om de vanzelfsprekendheid om te kiezen voor zonnepanelen op landbouwgronden te veranderen.
- initiatieven te dwingen om te starten met een onderzoek naar een geschikte locatie op basis van de kwaliteiten van een gebied. Hiermee wil de provincie voorkomen dat een initiatief start met een specifieke (aangekochte) locatie.
- het kunnen stellen van extra voorwaarden aan initiatieven die op de hogere treden uitkomen. Deze initiatieven zullen een zorgvuldig locatieproces moeten doorlopen (sinnetafel/omgevingstafel voor zonne-energie initiatief) en daarnaast zal het initiatief naar minimaal 50% lokaal in eigendom moeten streven, zodat de lusten terecht komen bij de omgeving.

2.4 Gemeentelijk beleid

In de duurzaamheidsagenda Dursum Tegearre Dwaan van de gemeente Tytsjerksteradiel wordt gesteld dat de gemeente als ambitie stelt om in 2040 energieneutraal te zijn. Daarvoor acht de gemeente noodzakelijk dat ook zonnevelden een significante bijdrage hieraan leveren, omdat enkel met zon op daken en windenergie de doelstellingen niet gehaald zullen worden. De ambitie is om in 2040 ruim 746 TJ aan zonne-energie op te wekken met zonnevelden, gelijk aan 253 hectare, met als tussenstap 345 TJ (117 ha) in 2030. Voor de toetsing van zonne-energieprojecten maakt de gemeente gebruik van de aanpak van Sinnetafels. In de duurzaamheidsagenda wordt de aanpak als volgt omschreven:

*“Met de dorpen in Tytsjerksteradiel gaan we aan de slag met de Zonneladder. We kiezen voor de aanpak van Sinnetafels⁹. Samen met inwoners, energiecoöperaties en landschapsarchitecten onderzoeken we wat de energievraag per dorp is en hoe we deze duurzaam kunnen invullen. We doorlopen elke trede van de Zonneladder. Eerst zoomen we in op de potentie van zon op daken en erven in het dorp en het buitengebied, vervolgens bepalen we per trede van de ladder welk deel van de restopgave daarmee ingevuld kan worden. Mocht er zon op gronden in het buitengebied nodig zijn, dan wordt in de Sinnetafel ook met het dorp bekeken waar dit *zou kunnen*.”*

Concreet komt het erop neer dat in de Zonneladder zonne-energieprojecten worden gerangschikt, op volgorde van wenselijkheid:

1. zon op daken en erven in dorp en buitengebied (meest wenselijk)
2. zon op overige (bebouwde) terreinen in dorp en buitengebied
3. zon op gronden in buitengebied, aangrenzend aan bestaande bebouwing
4. zon op gronden in buitengebied, in nabijheid van een energieknooppunt
5. zon op overige gronden in het buitengebied (minst wenselijk)

De vijf treden van de zonneladder geven de volgorde in wenselijkheid, kansrijkheid en ruimtelijke impact weer. Initiatieven uit de lagere treden hebben meer ruimtelijke impact dan die uit de hogere treden. De zonneladder stelt voor om zoveel mogelijk gebruik te maken van de eerste trede. Dat betekent echter niet dat de eerste trede volledig benut moet zijn, voordat een initiatief uit de tweede of derde trede kan worden erkend.

⁹ Concreet worden sinnetafels gedefinieerd als “rondetafelgesprekken met diverse belanghebbenden en deskundigen op het gebied van landschapsinrichting”

De gemeente Tytsjerksteradiel stelt in haar zonneladder¹⁰ vijf voorwaarden voor verlening van gemeentelijke medewerking aan een verzoek om een zonnepark:

1. Omwonenden, grondeigenaar en overige belanghebbenden worden vroegtijdig en actief betrokken bij de ontwikkeling van het zonnepark.
2. Het zonnepark komt voor tenminste 50% in lokaal eigendom. Lokale energie-coöperaties dienen in het project betrokken te zijn.
3. Het zonnepark wordt zorgvuldig geïntegreerd in het landschap. Dit komt neer op het:
 - a. afpassen van de projectschaal op de grootte van het dorp en het bijbehorende landschap
 - b. afpassen van de hoogte en oriëntatie van de opstelling
 - c. groene inkleding
 - d. het ontwerp komt tot stand met sinnetafels, zie voetnoot 9
4. De gronden waarop het zonnepark wordt ontwikkeld zijn minder geschikt voor landbouw.
5. De gronden waarop het zonnepark wordt ontwikkeld dragen actief bij aan het versterken van de biodiversiteit.

De gemeente stelt in haar duurzaamheidsagenda dat “de regionale energiestrategie (RES) van RES-regio Fryslân op dit moment het plaatsen van windturbines en de realisatie van zonneparken in de gemeente zeer beperkt toestaat.” De gemeente ziet daarom vooral kansen voor het stimuleren en enthousiasmeren van participatie in wind op zee, hoewel laatstgenoemde niet meetelt in het kader van de RES-opgave en het toewerken naar een energie-neutrale gemeente.

2.5 Conclusie beleid

De realisatie van zonnepark Stoppelsoal draagt bij aan de ambitie en doelstellingen van het Rijk om het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en geothermie in de totale energievoorziening te verhogen en is daarmee passend binnen de beleidskaders op rijksniveau.

De realisatie van zonnepark Stoppelsoal draagt daarnaast ook bij aan de provinciale doelstellingen om in 2030 33% van de energie in Friesland duurzaam op te wekken. Het plangebied voor het zonnepark bevindt zich in landelijk gebied. De bouw van zonneparken is hier toegestaan, indien de energieopbrengst noodzakelijk is voor het behalen van de gemeentelijke doelstellingen. De gemeente Tytsjerksteradiel heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Om dit doel te kunnen bereiken acht de gemeente de realisatie van zonnenvelden, aanvullend op zon op dak en windenergie, als noodzakelijk (zie hoofdstuk 2.4) en wordt de volgorde van de treden in de zonneladder niet hard gesteld. Eerst alle daken vol leggen met zon is niet langer voorwaarde voor het ontwikkelen van grondgebonden zonneparken binnen de gemeente.

Het zonnepark sluit aan bij de provinciale verordening

Op basis van artikel 9.6.3 kan in een ruimtelijke plan voor het landelijk gebied worden voorzien in een opstelling voor zonne-energie op landbouwgronden die aansluiten op het bestaand stedelijk gebied of op gronden die een redelijke aansluiting hebben of krijgen op het stedelijk weefsel van de kern. Dat betekent niet dat de veldopstellingen met zonnepanelen direct aan stedelijk gebied moeten grenzen, maar de landbouwgronden waar de zonnenvelden gerealiseerd worden. Daar is met het beoogde zonnepark sprake van. Er is in het landschappelijk ontwerp bewust voor gekozen om aan de rand van het plangebied, tegen

¹⁰ <https://cuatro.sim-cdn.nl/tytsjerksteradiel/uploads/zonneladder-tytsjerksteradiel.pdf>

het bestaand stedelijk gebied aan, een groene buffer te realiseren op landbouwgronden grenzend aan stedelijk gebied om het panelenveld op een goede manier in te passen. Dat heeft er eveneens toe geleid dat de panelen op enige afstand van de eerste woningen geplaatst kon worden. Hiermee is er sprake van dat de gehele ontwikkeling, inclusief de landschappelijke inpassingsmaatregelen, grenzend is aan het bestaand stedelijk gebied en daarmee passend binnen de provinciale verordening.

Overigens geldt dat wanneer wel sprake zou zijn van landelijk gebied, op basis art. 9.6.3 van de provinciale verordening geldt dat een opstelling voor zonne-energie kan worden toegestaan nabij het bestaand stedelijk gebied, mits:

- a. de opstelling voor zonne-energie voortvloeit uit een lokaal maatschappelijk initiatief van één of meer samenwerkende dorpen, en
- b. uit de belangenafweging blijkt dat de landbouwgronden minder waardevol zijn dan de landbouwgronden op alternatieve locaties aansluitend aan de kern.

Zoals onderbouwd is het voornemen voortgekomen uit een maatschappelijk initiatief uit de lokale omgeving. Thans worden er op de percelen incidenteel schapen gehouden en dat gebruik zal ook op het zonnepark kunnen worden voortgezet. Voor de betreffende gronden geldt dat deze niet voor intensieve landbouwgrond worden gebruikt en daarvoor ook minder geschikt zijn, vanwege:

- de lagere ligging met bovengemiddeld natte gronden tot gevolg;
- onvoldoende ontwateringsdiepte (zie paragraaf hieronder)
- de kleinschaligheid van de betreffende percelen vanwege het coulissenlandschap;
- de kwaliteit van de singels in het plangebied, die minder is dan in de gronden aansluitend aan Noardburgum. Dat maakt dat ook vanuit landschappelijk oogpunt, de gronden in het plangebied geschikter om voor een zonnepark te benutten dan alternatieve opties direct aansluitend aan Noardburgum.

Ook uit een onderzoek van de WUR naar geschikte of vruchtbare landbouwgronden in Nederland en Europa (2007) blijkt eveneens dat de locatie voor 'Akkerbouw' minder geschikt is, hoofdzakelijk vanwege onvoldoende ontwateringsdiepte. De locatie blijkt voor 'Weidebouw' half geschikt. Onlangs is echter door het ministerie een kaart met nutriënten-verontreinigde gebieden gepubliceerd¹¹. De locaties in de gemeente zijn allen aangewezen als nutriënten-verontreinigd. Een dergelijke aanwijzing brengt met zich mee dat op de gronden een verlaging van de mest-belasting zal moeten plaatsvinden. Hoewel een zonnepark goed gecombineerd kan worden met het weiden van schapen, kan het zonnepark eveneens bijdragen aan het verminderen van de mest-belasting.

Daarnaast is de locatie worden besproken met het Sinneteam van de provincie en daar is deze locatie ook vergeleken met omliggende gronden. Daar is ook te kennen gegeven dat de gronden rondom de kern Noardburgum ecologisch en cultuurhistorisch waardevol worden geacht, terwijl het onderhavige gebied relatief geringe waarde vertegenwoordigt.

Zoals hiervoor benoemd wordt bij toepassing van voorgaande rekening gehouden met een aantal randvoorwaarden. Voor het zonnepark geldt dat aan de voorwaarden wordt voldaan:

¹¹ De kaart is [hier](#) te vinden.

- Voor de locatiekeuze en de invulling daarvan is de methodiek van de Sinnetafel toegepast. Dit heeft ertoe geleid dat de locatie en het landschappelijk ontwerp gezamenlijk met de omgeving tot stand is gekomen. Zie hiervoor ook paragraaf 6.2.
- De omvang van de opstelling is afgestemd op de energievraag van de omliggende kernen ten einde in de lokale energiebehoefte te kunnen voorzien.
- De omvang van het zonnepark betreft circa 25 ha aan panelen en is daarmee groter dan in eerste instantie als voorwaarde is gesteld. Het voornemen voldoet echter aan de voorwaarden om een zonnepark van een grotere omvang te realiseren. Zo is het project voortgekomen uit een lokaal initiatief (geresulteerd in de lokale energiecoöperatie) met als doel om in de lokale energiebehoefte te voorzien.
- Het zonnepark wordt gecombineerd met de ontwikkeling van meerdere functies. Zo wordt er meerwaarde gecreëerd op landschappelijk, recreatief en natuurlijk vlak. Voor de laatste geldt dat het versterken van de biodiversiteit als uitgangspunt voor het ontwerp is gehanteerd.
- De locatie van het zonnepark ligt niet in NNN (voormalig EHS) of overige natuurlijke gebieden.
- De omgeving is uitvoerig betrokken bij de totstandkoming van het plan. Daarnaast biedt de lokale Energiecoöperatie de mogelijkheid tot 50 % toe te treden tot het plan en zij zet zich hier voor in. Ook de inwoners van Noardburgum (nabijgelegen kern) zijn uitgenodigd om tot deze coöperatie toe te treden en daarmee inspraak te hebben in het besteden van de opbrengsten uit het zonnepark.

Bovenstaande geeft weer dat het zonnepark passend is binnen de voorwaarden die de provinciale verordening stelt aan het opnemen van een opstelling voor zonne-energie in een ruimtelijk plan. In de verdere toelichting op het voornemen in deze GRO, komt de invulling van bovenstaande eveneens aan bod.

Het zonnepark past binnen de provinciale zonneladder

Volgens provinciaal beleid moet voor de locatiekeuze van zonneparken in landelijk gebied de provinciale zonneladder gevolgd worden. Trede 1, dus de eerste prioriteit, ziet toe op het zoveel mogelijk plaatsen van zonnepanelen op daken en gevels. Baserend op de gemeentelijke ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn en in verband met de verwachte energievraag in de toekomst, is het echter niet voldoende om zonnepanelen alleen op daken en gevels te plaatsen. Het plangebied voor zonnepark Stoppelsoal ligt weliswaar niet binnen bestaand stedelijk gebied (trede 2), maar grenst aan gebied dat bestemd is als wooncentrum (Noordburgum). Daarmee ligt het zonnepark dichtbij woningen en horeca voorzieningen en grenst het direct aan gebied dat onderdeel uitmaakt van trede 2. In het zuiden grenst het plangebied tenslotte aan een hoogspanningsstation. Daardoor komt het park strategisch binnen woningen en een bestaande nutvoorziening met de enkelbestemming 'elektriciteitsopwekking en verdeelstations' te liggen. Het plangebied betreft weliswaar agrarische gronden, echter zijn deze voor een groot deel mede bestemd voor hoogspanningsleidingen (zie hoofdstuk 1.2). Daarmee heeft het plangebied ook reeds een andere functie dan alleen agrarisch (trede 3). Slimme functiecombinaties in het landelijk gebied sluiten tevens aan bij de voorkeursvolgorde van de Nationale Omgevingsvisie (zie hoofdstuk 2.1). Ondanks dat het voornemen geen onderdeel uitmaakt van de eerste treden van de zonneladder, past het wel binnen de latere trede en de visie en opgave waar de gemeente en regio voor staan.

Het zonnepark draagt bij aan regionale doelstellingen en voldoet aan de voorwaarden van de RES. Op regionaal niveau draagt de realisatie van zonnepark Stoppelsoal bij aan de doelstellingen van de RES Fryslân om in 2030 tenminste 3 TWh duurzame energie op te wekken uit zon en wind. Volgens de RES Fryslân dienen zonne-energieprojecten eveneens aan te sluiten bij de voorkeursvolgorde van de

provinciale zonneladder. Zoals hierboven toegelicht is dat voor zonnepark Stoppelsoal het geval. De initiatiefnemers zijn daarnaast bereid om invulling te geven aan het streven van de RES Fryslân naar 50% lokaal eigendom bij energieprojecten. Zo krijgt de lokale coöperatie de mogelijkheid om voor 50% toe te treden.

Het zonnepark past binnen de gemeentelijke zonneladder

De gemeente Tytsjerksteradiel stelt in haar duurzaamheidsagenda dat zonne-energie uit zonnenvelden een significante bijdrage moet gaan leveren om de gemeentelijke en regionale duurzaamheidsdoelen te halen. Om zonnenveldprojecten te toetsen heeft de gemeente een beleidskader (Zonneladder) opgesteld. Daarin ziet de gemeente, naast het aansluiten bij bestaande bebouwing, ook het oprichten van zonneparken nabij energieknooppunten als wenselijk (trede 4 van de zonneladder). Het plangebied voor zonnepark Stoppelsoal grenst aan het hoogspanningsstation aan de Koumarwei in Burgum. Dit hoogspanningsstation wordt in de zonneladder van de gemeente expliciet als potentieel energieknooppunt genoemd, aangezien hier een directe en korte aansluiting van grootschalig opgewekte zonne-energie op het hoogspanningsnetwerk mogelijk is. Daarmee past zonnepark Stoppelsoal naast de provinciale, ook bij de gemeentelijke zonneladder.

De zonneladder is doorlopen om te voorzien in de invulling van de duurzame energiedoelstelling van de gemeente alsmede in de energiebehoefte van de kernen Burgum en Noardburgum.

De gemeente hanteert de volgende zonneladder:

1. Zon op daken en erven in het dorp en het buitengebied
2. Zon op overige terreinen in het dorp en het buitengebied
3. Zon op gronden in het buitengebied, aangrenzend aan bestaande bebouwing
4. Zon op gronden in het buitengebied, in de nabijheid van een energieknooppunt
5. Zon op overige gronden in het buitengebied

Er is een raming gemaakt van de benodigde energie opwek voor de gemeente Tytsjerksteradiel. Daarbij is gerekend met de gebouwde omgeving en mobiliteit. Op dit moment is er een vraag 2000 TJ, omgerekend 555 GWh. Berekend is dat er met de treden 1 en 2, te weten zon op daken, erven en overige terreinen in het dorp en het buitengebied kan naar verwachting maximaal 176 GWh worden opgewekt. Er zal derhalve met de treden 3, 4 en 5 nog 124 GWh extra moeten worden opgewekt.

Voor de kernen Burgum en Noardburgum is berekend dat er een benodigde energie opwek zal zijn van respectievelijk 80 en 14 GWh.

Er kan met behulp van de treden 1 en 2 maximaal 40 GWh voor Burgum worden opgewekt en 7 GWh voor Noardburgum. De resterende hoeveelheid GWh dient middels treden 3, 4 en 5 te worden opgewekt. Het beoogde zonnepark heeft een opwek capaciteit van ca. 25 GWh. Daarmee zal kunnen worden voorzien in 18 GWh voor Burgum en de benodigde 7 GWh voor Noardburgum.

Het zonnepark voldoet aan de voorwaarden voor zonne-energie volgens gemeentelijk beleid

In de zonneladder van de gemeente Tytsjerksteradiel worden daarnaast ook vijf voorwaarden voor toekomstige zonne-energieprojecten benoemd, waaronder het vroegtijdig betrekken van omwonenden en belanghebbenden, het streven naar 50% lokaal eigendom, een zorgvuldige integratie in het landschap en het actief versterken van de biodiversiteit en de keuze voor minder waardevolle landbouwgrond boven

waardevolle gronden. Met het plan voor zonnepark Stoppelsoal wordt invulling gegeven aan deze voorwaarden:

Zoals hierboven reeds genoemd, bevindt het plangebied zich er op landbouwgronden die dienen als weidegrond voor vee. Daarnaast bevinden zich meerdere hoogspanningsmasten op deze gronden. Het plangebied maakt bovendien deel uit van het beschermde coulissenlandschap in het oostelijke gedeelte van de gemeente Tytsjerksteradiel. Dit gebied noemt de gemeente in haar zonneladder als een voorbeeld voor mogelijk minder geschikte gronden voor de reguliere landbouw, aangezien in dit gebied nu al een kleinschaligere manier van landbouw bedreven wordt dan elders in de provincie. Daarmee voldoet het plan voor zonnepark Stoppelsoal aan de voorwaarde om minder geschikte gronden voor de reguliere landbouw te kiezen boven waardevolle landbouwgronden.

De initiatiefnemer hebben reeds in een vroeg stadium een uitvoerig proces met de omgeving doorlopen (en doen dat nog steeds) om deze zoveel mogelijk bij het proces te betrekken. Zo is de locatie tot stand gekomen aan de hand van een Sinnetafel, waarbij omwonenden aan konden geven welke locaties binnen de gemeente mogelijk geschikt of wenselijk zouden zijn voor de realisatie van een zonnepark. Uit de Sinnetafels is de locatie van het voornemen naar voren gekomen. Ook in de totstandkoming van het ontwerp en de landschappelijke inrichting van het zonnepark zijn de omwonenden uitvoerig betrokken. Zonnepark Stoppelsoal voldoet daarmee aan de voorwaarde om de omgeving bij het plan te betrekken. Tevens voldoet het plan aan de voorwaarde van het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom, aangezien de lokale energiecoöperatie de mogelijkheid heeft tot 50% toe te treden (zie participatieverslag).

Een zorgvuldige integratie in het landschap wordt gewaarborgd door een landschappelijk ontwerp. Zie hiervoor de beschrijving in hoofdstuk 4. Aansluitend bij de zonneladder van de gemeente, wordt door de initiatiefnemer in dit ontwerp rekening gehouden met de opstelling en oriëntatie van de zonnepanelen, zodat ruimte ontstaat voor nieuwe flora en fauna. Daarmee voldoet het plan tenslotte ook aan de voorwaarde om bij te dragen aan het actief versterken en vergroten van de lokale biodiversiteit.

Conclusie

Op basis van hierboven genoemde argumenten wordt geconcludeerd dat het plan voor zonnepark Stoppelsoal past binnen de beleidskaders op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau en voldoet aan de eisen die aan realisatie van een zonnepark op de beoogde locatie worden gesteld.

3 Huidige situatie

3.1 Functionele structuur

Het plangebied

Het zonnepark is gesitueerd in het noordnoordoosten van de gemeente Tytsjerksteradiel in de provincie Fryslân, zie Figuur 3.1. Het plangebied betreft een min of meer rechthoekig gebied ingeklemd tussen de Koumarwei aan de westkant, de Stoppelsoal aan de zuidoostkant, een hoogspanningsstation/energiecentrale (A in Figuur 3.2) met nabijgelegen zonnevelden aan de zuidkant, en is met sloten gescheiden van niet-participerende velden aan de noord- en oostkant. Het gebied bestaat uit meerdere kadastrale percelen (zie Figuur 3.3) die in eigendom zijn van verschillende grondeigenaren.

Het plangebied betreft grotendeels open gebied, maar het huidige landschap wordt sterk bepaald door de energiecentrale aan de zuidzijde en de hoogspanningsverbindingen die van daaruit door het plangebied lopen. In het midden van het plangebied is een perceel bestaande uit bos en ander groen (**B** in Figuur 3.3), zoals kenmerkend voor een coulissenlandschap (zie paragraaf 3.2), aangelegd om het beeld op de energiecentrale vanaf de noordzijde te beperken. Langs de Koumarwei (**C** in Figuur 3.3) aan de westkant van het plangebied bevinden zich aaneengesloten bomenrijen. Het gebied is makkelijk zichtbaar vanaf de Koumarwei. Vanaf de ten noorden gelegen Zomerweg (**D** in Figuur 3.4) is het plangebied slechts deels zichtbaar door de woonbebouwing en nauw aaneengesloten bomen- en struikenrijen. Het plangebied is wel volledig zichtbaar vanaf het fietspad dat direct naast de Zomerweg ligt (**E** in Figuur 3.4).

Het zonnepark Stoppelsoal is van tijdelijke aard en voor zolang de technisch-economische levensduur van het zonnepark dit toelaat. Nadat het park 30 jaar zonnestroom heeft geproduceerd wordt het zonnepark verwijderd en kunnen de grondeigenaren de grond weer voor eigen doeleinden gebruiken.

Gebruik

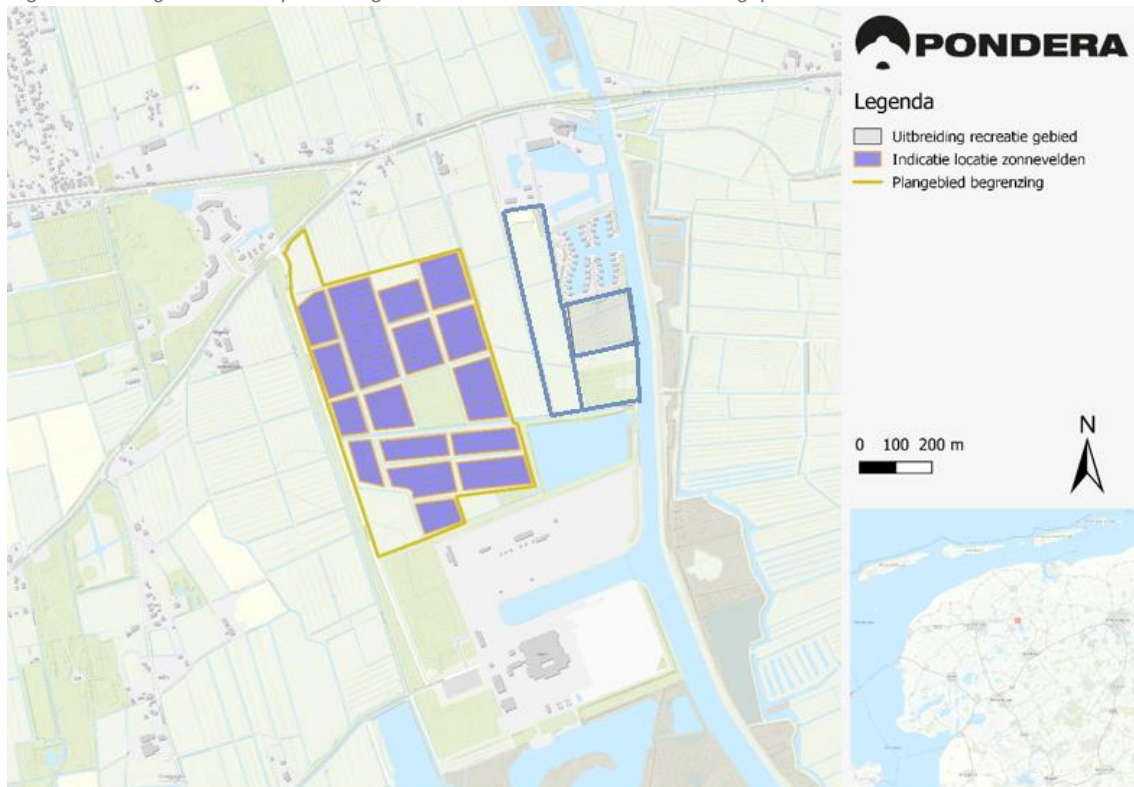
Het plangebied wordt momenteel niet gebruikt voor landbouwdoeleinden. Wel graast er vee op enkele velden, en bevinden zich meerdere hoogspanningsmasten in het plangebied. Onder een gedeelte van het plangebied loopt een ondergrondse gasleiding.

Nabijheid van woningen

De dichtstbijzijnde woningen bevinden zich op ongeveer 200 meter ten noordwesten van de grens van het plangebied en zijn gelegen aan de Zomerweg, zie Figuur 3.5. De woningen in de kernen van Noardburgum en Burgum bevinden zich respectievelijk op 0,6 en 2,0 kilometer afstand vanaf het dichtstbijzijnde punt op het plangebied.

Aan de oostzijde ligt recreatiepark Zwartkruis, bestaande uit verschillende vakantiewoningen. Deze woningen worden slechts tijdelijk gebruikt en zijn hoofdzakelijk gericht op het water aan de oostzijde in verband met waterrecreatie.

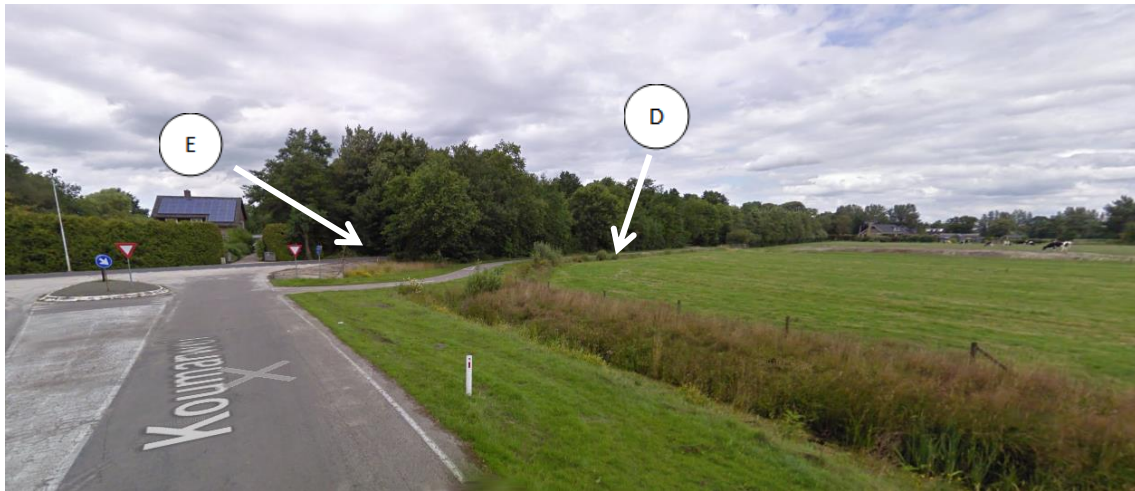
Figuur 3.1 Plangebied zonnepark met globale indicatie van de locatie van de geplande zonnepanelen

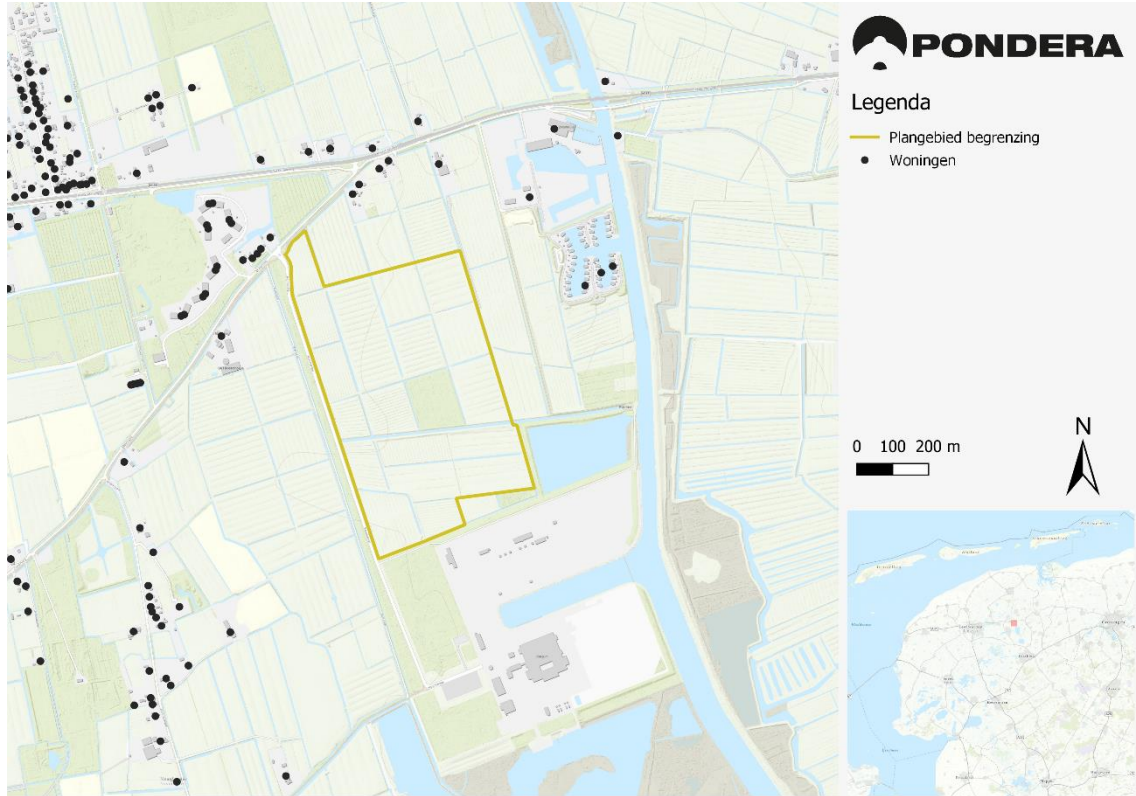
Figuur 3.2 Zicht vanaf de noordwestkant op het plangebied.

Figuur 3.3 Zicht op de noordkant van het plangebied.

Figuur 3.4 Ligging van het plangebied (voor zonnevelden) ten opzichte van woningen.

Water

Rond en binnen het plangebied zijn diverse (kavel)sloten aanwezig. Zo'n 100 meter ten westen van het plangebied bevindt zich het Kûkherster Feart; een waterweg die uitmondt in het Burgumer Mar. Direct aangrenzend aan de zuidoostkant van het plangebied ligt het Stoppelsoal (een klein plas).

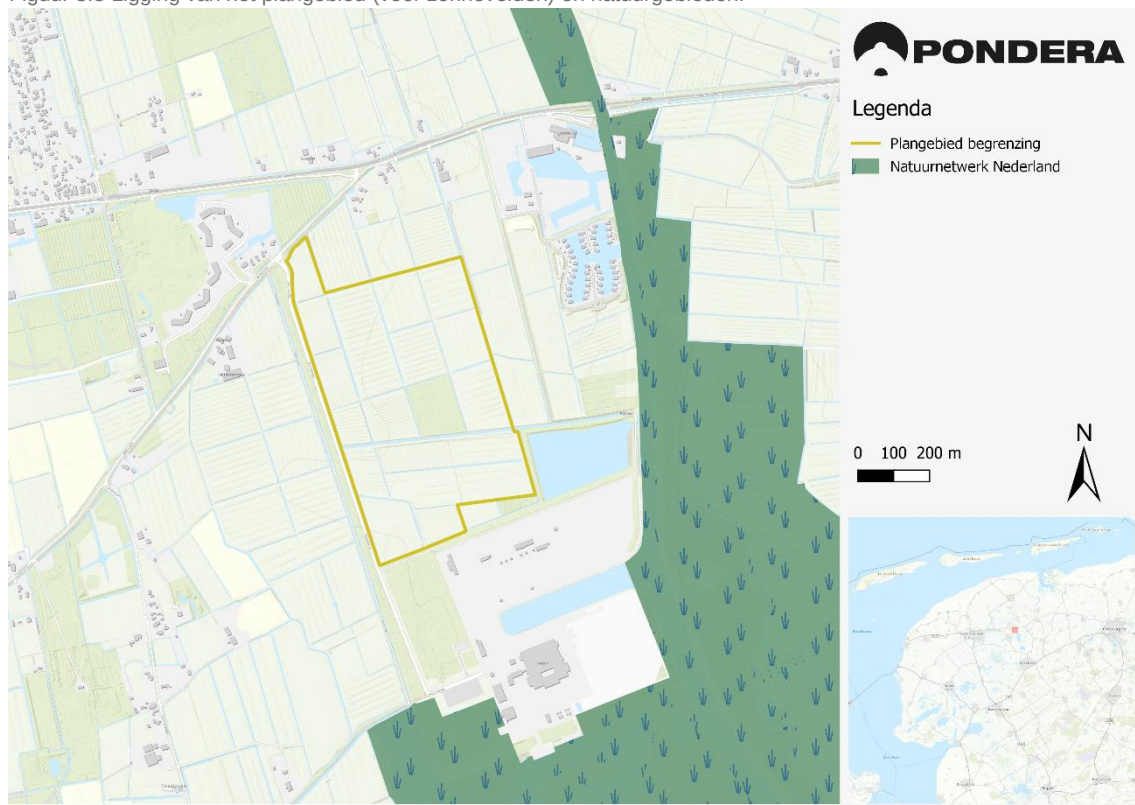
Infrastructuur

Door het plangebied lopen verschillende bovengrondse hoogspanningsverbindingen waarvoor afstandsvereisten vanuit de beheerder gelden. Hierover is nauw overleg met de beheerder (Tennet) gevoerd en met de eisen wordt in het ontwerp rekening gehouden. Daarnaast zijn er een aantal wegen en vaarwegen in de omgeving van het plangebied gelegen. Het voornemen is hierop niet van invloed.

Natuur

In de buurt van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Wel ligt zo'n 150 meter ten westen een Natuurnetwerk Nederland (NNN)-gebied. In Figuur 3.5 is de ligging van het plangebied in relatie tot de natuurgebieden weergegeven. NNN kent geen externe werking.

Figuur 3.5 Ligging van het plangebied (voor zonnevelden) en natuurgebieden.

3.2 Landschappelijke structuur

Het landschap rond Burgum werd gekenmerkt door graslanden met elzensingels en grondwallen als kavelgrenzen. In de loop der jaren is de begroeiing met deze landschapselementen afgenomen, maar nog altijd zijn singels of restanten daarvan zichtbaar in het landschap. Waar het gebied in 1900 nog deel was van het Burgummermeer is het in 1910 drooggelegd en opgenomen in de omliggende graslanden. Toen is ook de noord-zuidgerichte verkavelingsstructuur ontstaan. In de jaren 70 is de energiecentrale gebouwd, inclusief toegangsweg en hoogspanningsverbindingen. Om het zicht hierop te beperken zijn destijds verschillende bosstroken rondom de centrale aangelegd. Deze zijn er nog altijd. Ook waterrecreatie begon zich vanaf de jaren 90 steeds verder uit te breiden en werd meer zichtbaar in het landschap. Verschillende

waterpartijen zijn eveneens als waterberging en natuurzones rondom de centrale aangelegd in de jaren daarna. Het landschap bestaat derhalve uit een combinatie van grasland, bosstroken en waterpartijen, maar het meest kenmerkend in de bestaande landschappelijke structuur van de locatie zijn de centrale, hoogspanningsverbindingen en waterrecreatie. Voor een uitgebreide analyse van het bestaande landschap en de historie van het gebied wordt verwezen naar het landschapsplan in de bijlage.

4 Planbeschrijving

4.1 Keuze voor een grootschalig zonnepark

Zonnepark

De energietransitie vraagt om een energielandschap waarin steeds meer elektriciteit wordt opgewekt uit duurzame energiebronnen. Om de doelstellingen te halen is het nodig dat verschillende vormen van energieopwekking worden ingepast in het landschap. Zonne-energie is één van die duurzame energiebronnen uit deze energiemix. De opwekking van zonne-energie zorgt voor relatief weinig (negatieve) milieueffecten, maar er is wel sprake van een relatief groot ruimtebeslag. Een zonnepark is technisch eenvoudig aan te leggen zonder ingrijpende grondwerkzaamheden. Dit zorgt ervoor dat het realiseren van een zonnepark relatief eenvoudig is. Een alternatief op het gebied van zonne-energie is het plaatsen van zonnepanelen op daken. Echter, niet al het dakoppervlak in Nederland is geschikt voor het opwekken van zonne-energie. Daarnaast worden de ambities en doelstellingen, zoals beschreven in hoofdstuk 2 niet gehaald door enkel zonnepanelen op daken. Grondgebonden zonneparken zijn daarom nodig om de doelstellingen te behalen. Concreet heeft de gemeente Tytsjerksteradiel onderzoek laten doen naar de toekomstige energievraag in relatie tot het theoretische opwekpotentieel van zon op daken en gevels. Hieruit blijkt dat er naast het plaatsen van zonnepanelen op daken en gevels, een resterende opgave aan zonne-energie ontstaat gelijk aan circa 40 ha zonnevelden. Het realiseren van zon op dak en gevels en grootschalige grondgebonden opwek van zonne-energie zijn dus twee parallele processen die van belang zijn in het kader van de energietransitie.

In het ontwerp wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van kabels, leidingen, wegen en overige infrastructuur ten behoeve van de exploitatie van het zonnepark.

Het grootschalig opwekken van zonne-energie heeft voordelen ten opzichte van het decentraal en kleinschalig opwekken. Ten opzichte van kleinschalig opwekken van zonne-energie op bijvoorbeeld dakoppervlak levert het opwekken van zonne-energie op een groot zonnepark zoals bij het zonnepark Stoppelsoal een belangrijk efficiencyvoordeel door onder andere schaalvoordelen en transport. Een groot zonnepark levert een grotere jaarproductie aan elektriciteit op en tegen lagere kosten dan meerdere kleinere parken.

Met de realisatie van het zonnepark ontstaat een grootschalig energielandschap. De reeds aanwezige elektrische infrastructuur en de nabijheid tot hoogspanningsstations bieden mogelijkheden om de reeds aanwezige netinfrastructuur efficiënt te benutten.

4.2 Locatiekeuze

De locatie voor het voornemen is bepaald op basis van een Sinnetafel-proces, waarbij de omgeving kon meedenken over geschikte locaties voor een zonnepark nabij Burgum. Hieruit is, onder andere, het huidige plangebied naar voren gekomen. De belangrijkste uitgangspunten voor deze locatie zijn:

- De locatie heeft voldoende omvang om een substantieel opgesteld vermogen mogelijk te maken.
- De gronden worden momenteel niet gebruikt voor landbouw en zijn door het coulissenlandschap-karakter daarvoor ook minder geschikt/ kleinschaliger bedoeld.

- De locatie is reeds in gebruik voor elektrische infrastructuur en ligt dichtbij een hoogspanningsstation in beheer van TenneT, dat tevens al omgeven is door reeds gerealiseerde zonnenvelden. Hierdoor wordt de aanwezige infrastructuur efficiënter ingezet en wordt de impact door aanleg van nodige verdere infrastructuur gemitigeerd.
- De locatie ligt buiten beschermde natuurgebieden.
- De locatie ligt op voldoende afstand van omliggende (woning)bebouwing en de bebouwde kom, om eventuele hinder voor omwonenden te voorkomen.
- De locatie ligt niet op cultuurhistorische waarden (beschermde stads-/dorpsgezichten, Rijksmonumenten) en kent een lage archeologische trefkans.

4.3 Beschrijving van het plan

Het voornemen bestaat uit de realisatie van een zonnepark. Het voornemen bestaat uit een gebied van circa 25 ha aan zonnenvelden, inclusief civiele werken en daarnaast verschillende aanvullingen op het gebied van landschappelijke inpassing, recreatie en biodiversiteit. In onderstaande figuur is het ontwerp van het zonnepark weergegeven. In de bijlage is deze tevens op groter formaat opgenomen.

Het ontwerp van het zonnepark, de achterliggende uitgangspunten en het proces zijn opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is opgenomen. Hieronder volgt een korte beschrijving van het voornemen ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke aanvaardbaarheid.

Figuur 4.1 Ontwerp zonnepark (zonnepanelen indicatief ingetekend)

Bron: Smartland

Algemeen

De inrichting van het zonnepark bestaat voor circa 75% uit zonnenvelden, conform de gedragscode Zon op Land. Dat betekent dat er circa 25 ha aan zonnenvelden worden gerealiseerd binnen het plangebied van ca. 35 ha. De overige delen van het plangebied zijn gebruikt voor de realisatie van landschappelijke plussen, natuur en recreatiemogelijkheden. Overigens bestaat het plangebied na realisatie voor 40% uit onbedekte grond, waardoor groenvoorziening binnen het voornemen in hoge mate aanwezig is.

De zonnepanelen, in totaal zo'n 53.000 hebben een zuid-opstelling en een maximale hoogte van 2,2 meter. In het gebied zijn verschillende hoogspanningsmasten aanwezig waar, afhankelijk van het type mast 20 of 25 meter afstand wordt gehouden. In het zuidelijk deel van het gebied worden transformatoren gerealiseerd ten behoeve van het omzetten van de stroom en het aansluiten op het net. Door het zonnepark worden verschillende ontsluitingswegen gerealiseerd en rondom de velden aan de noordzijde en het deel aan de zuidzijde worden hekken geplaatst ten behoeve van de veiligheid van mens en systeem. De hekken worden maximaal 2,3 meter hoog en komen op circa 20 centimeter van de grond zodat soorten onder het hek door kunnen. Het hekwerk krijgt een in het landschap onopvallende kleur.

Landschappelijke inpassing

Als uitgangspunt voor het ontwerpen van het zonnepark gold dat de zonnepanelen voor omwonenden nagenoeg onzichtbaar in het landschap zouden zijn. De uitwerking daarvan is gezamenlijk met de omwonenden en verschillende stakeholders als 'Landschapsbeheer Friesland, Friese Milieu Federatie, Wetterskip Fryslân, de veiligheidsregio Fryslân en TenneT vormgegeven en heeft geresulteerd in een combinatie van groenelementen en grondwallen met wilgenschermen. Hierdoor wordt het zicht op de panelen al in de bouwfase van het park ontnomen. In onderstaande afbeelding is de landschappelijke inpassing weergegeven. In het landschapsplan in de bijlage is de exacte uitwerking ervan beschreven en zijn schetsen opgenomen die het effect van de voorgenoemde maatregelen laten zien.

Figuur 4.2 Landschappelijke inpassing (l) en maatregelen tbv het versterken van de biodiversiteit (r)

Bron: Smartland

Biodiversiteit

Het versterken van de biodiversiteit is als uitgangspunt gehanteerd voor het ontwerpen van de inrichting van het zonnepark. Op basis van een ecologische analyse zijn meerdere doelsoorten gedefinieerd die met de invulling van het ontwerp gefaciliteerd worden, enerzijds door een voor die soorten geschikte ruimtelijke structuur in te richten, anderzijds door daar passende vegetatie aan toe te voegen. Door een groenstructuur van groende randen, interne assen, bosjes en verschillende landschapselementen in te richten wordt de aantrekkelijkheid van het gebied voor bestaande grotere soorten (ree o.a.) behouden en wordt de mogelijkheid geboden aan andere, kleinere doelsoorten om zich te vestigen.

In het landschapsplan (pagina 19 – 22) wordt nader ingegaan op de specifieke maatregelen en toepassingen die worden ingezet om het gebied aantrekkelijk te houden en te krijgen voor de doelsoorten en daarmee de biodiversiteit te versterken. In figuur 4.3 is de uitwerking van de groenstructuur op hoofdlijnen opgenomen.

Recreatie en educatie

Het gebied wordt relatief veel gebruikt door wandelaars en fietsers. Om die reden wil het initiatief graag een maatschappelijke meerwaarde realiseren door een recreatief rust- en informatiepunt te creëren in de zuidwest hoek van het plangebied en een extra verbinding in de recreatieve wandel- en fietsroutes toe te voegen. De nadere detaillering is terug te vinden in het landschapsplan in de bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing.

5 Onderzoek

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke relevante milieu- en omgevingseffecten te verwachten zijn als gevolg van de realisatie van het zonnepark. Dit wordt per aspect beschreven, op basis van de wet- en regelgeving die van toepassing is op zonneparken.

5.1 Bedrijven en milieuzonering

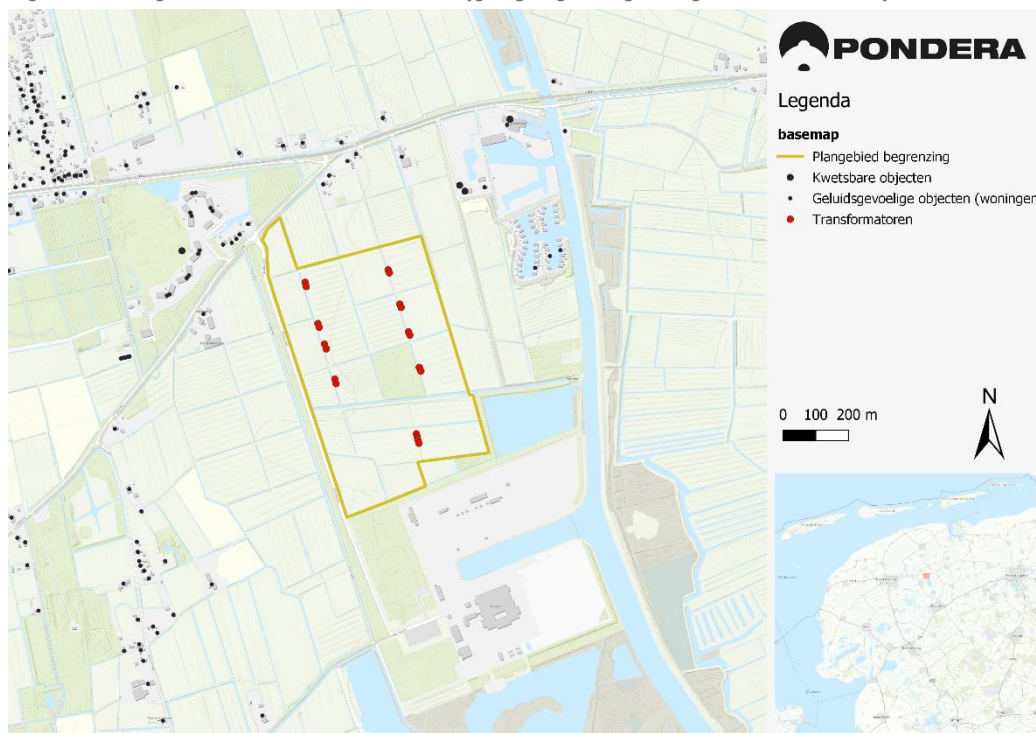
Toetsingskader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de VNG-publicatie “Bedrijven en Milieuzonering” (2009). Een richtafstand is de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Onderzoek

Een zonnepark is niet in de VNG-publicatie opgenomen. Van zonnepanelen is geen milieuhinder te verwachten. Dat geldt mogelijk wel voor de bijbehorende transformatoren, die overdag (enig) geluid produceren. Voor de bijbehorende transformatoren kan een vergelijking worden gemaakt met de in de VNG-publicatie vermelde categorie ‘elektriciteitsdistributiebedrijven van <10 MVA’. Het betreft hier een milieucategorie 2-inrichting met een grootste aan te houden richtafstand van 30 meter ten opzichte van een rustige woonwijk, vanwege het milieuaspect geluid. Voor andere milieuaspecten is de grootste aan te houden afstand korter. De omgeving van het plangebied kenmerkt zich als ‘gemengd gebied’ waardoor kortere aan te houden richtafstanden acceptabel zijn in vergelijking met het omgevingstype ‘rustige woonwijk’.

Figuur 5.1 Plangebied voor zonnevelden en nabijgelegen geluidsgevoelige en -kwetsbare objecten.

Op basis van de planlocaties van de transformatoren kan bepaald worden dat transformatoren in ieder geval ten minste op 265 meter vanaf de woningen geplaatst worden (zijnde de kortste afstand van woningen tot de dichtstbijzijnde transformator), zie Figuur 5.1. Het zonnepark is daardoor vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering ruimschoots in te passen. Nader onderzoek ten aanzien van geluid of andere relevante milieuaspecten is dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie Bedrijven en milieuzonering

Vanuit het oogpunt van bedrijven en milieuzonering is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.2 Natuur

Toetsingskader

De (wettelijke) bescherming van natuur verloopt op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb) via drie sporen: gebiedsbescherming, soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden. De drie sporen staan los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking.

Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming is onderscheid te maken in planologische- en wettelijke bescherming. De wettelijke bescherming is verankerd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Dit betreft de zogenaamde Natura 2000-gebieden. De planologische bescherming is verankerd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en de omgevingsverordening van de provincie. Dit betreft het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Soortenbescherming

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming is uitgewerkt in hoofdstuk 3 van de Wnb. De bescherming van flora en faunasoorten is in de Wnb opgedeeld in twee beschermingscategorieën:

- Strikt beschermde soorten: soorten van de Vogelrichtlijn (art. 3.1) en soorten van de Habitatrichtlijn (art. 3.5).
- Overige beschermde soorten: nationaal beschermde soorten (art. 3.10).

Onderzoek

Gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 7 km afstand. Natura 2000-gebieden kennen echter een externe werking, waardoor ook activiteiten buiten Natura 2000 van invloed kunnen zijn op de aangewezen soorten. Effecten van zonneparken op ecologie zijn, indien aan de orde, altijd lokaal van aard. Effecten op voor Natura 2000-gebieden aangewezen soorten zijn om die reden niet te verwachten.

De locatie is eveneens niet gelegen in NNN gebied. NNN kent in tegenstelling tot Natura 2000-gebieden geen externe werking. Het voornemen is dan ook niet van invloed op de kwaliteiten van Natuurnetwerk Nederland.

Stikstofdepositie

Tijdens de aanleg van het zonnepark kunnen er door de benodigde werkzaamheden stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH_3) worden uitgestoten, de zogenaamde stikstofuitstoot. De emissies van stikstof die vrij komen met de bouw kunnen neerslaan (stikstofdepositie) in de ruime omgeving. Voor het aspect stikstof is een AERIUS berekening (zie bijlage) opgesteld waarin de emissie van NO_x en NH_3 is bepaald die vrijkomt bij de inzet van transport- en werktuigen voor de bouw van het zonnepark. Het betreft eenmalig een emissie van 402,3 kg NO_x en 0,7 kg NH_3 per jaar. De AERIUS-berekening toont aan dat er geen stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden ontstaat en de aanleg van het zonnepark daardoor geen negatieve invloed op Natura 2000-gebieden heeft.

Soortenbescherming

Op basis van ecologische QuickScans (Eelerwoude 2021 & 2022 - de natuurscan is onderdeel van het landschapsplan) is in beeld gebracht welke soorten in het gebied aanwezig zijn, dan wel gebruik maken van het gebied. Daaruit komt naar voren dat het voornemen, hoofdzakelijk in de aanlegfase, van invloed kan zijn op verschillende soorten. Zie hiervoor het overzicht in de natuuranalyse van het landschapsplan in de bijlage. Voor de meeste van deze soorten kan middels mitigerende maatregelen voorkomen worden dat er effecten optreden. Hiervoor zal te zijner tijd een ecologische werkprotocol worden opgesteld in lijn met de maatregelen die in de QuickScan worden voorgesteld, waardoor geborgd wordt dat effecten op de betreffende soorten worden uitgesloten. Voor een aantal soorten geldt dat niet is uitgesloten dat deze van het gebied gebruik maken en dat voorafgaand aan de bouwfase onderzocht moet worden of deze soorten daadwerkelijk in het gebied aanwezig zijn. Indien deze soorten aanwezig zijn, zal bepaald moeten worden of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om effecten te voorkomen en zullen deze geborgd worden in het ecologische werkprotocol. Onderdeel van het ecologisch werkprotocol is een veldbezoek, waarbij gekeken wordt naar de (op dat moment) aanwezige soorten. Onderdeel van het veldbezoek is een check op de aanwezigheid van de broedvogels/ locaties.

Mogelijk dat voor soorten, tijdens de bouw, een ontheffing nodig is. Indien nodig, zal dat voorafgaand aan de bouwfase op basis van onderzoek worden aangevraagd. Aangezien de potentiële effecten op deze soorten slechts tijdelijk van aard zijn, is dit niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening. In de gebruiksfase van het zonnepark is er geen sprake van effecten op soorten.

Aanvullend wordt opgemerkt dat er verschillende maatregelen worden genomen om het gebied aantrekkelijk te houden en te maken voor verschillende soorten, met als doel de biodiversiteit in het gebied te versterken. Hiervoor wordt verwezen naar het landschapsplan die als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is opgenomen. Een van de maatregelen is dat de hekwerken aan de onderzijde ruimte laten voor zoogdieren om onderdoor te kunnen kruipen. Daarmee zal het plangebied en het bestaande bosgebied, ook via de zuidzijde waar het hekwerk komt te staan, bereikbaar zijn voor de soorten die van hiervan gebruik maken.

Houtopstanden

Het is niet uitgesloten dat er voor de aanleg van het park een aantal bomen gekapt moet worden. Mocht dit zich voordoen, dan zal daar tijdig een kapvergunning voor worden aangevraagd. Ook hiervoor geldt dat het veldbezoek in het kader van het ecologisch werkprotocol bedoeld is om te bepalen of er geen soorten gebruik maken van de betreffende bomen.

Conclusie Natuur

Voor het voornemen wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van het aspect natuur sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

5.3 Cultuurhistorie en archeologie

Toetsingskader

Op 16 januari 1992 is in Valletta (Malta) het Europees Verdrag voor de bescherming van het archeologisch erfgoed (Verdrag van Malta) ondertekend. Het Verdrag van Malta voorziet in bescherming van het Europees archeologisch erfgoed onder meer door de risico's op aantasting van dit erfgoed te beperken. De Erfgoedwet, die per 1 juli 2016 de Monumentenwet 1988 heeft vervangen, vormt het kader voor de bescherming van het cultureel erfgoed.

Onder cultuurhistorie worden aanwezige archeologische waarden verstaan, maar ook overige cultuurhistorische waarden zoals historisch landschap, beschermende stads- en dorpsgezichten en monumenten.

Onderzoek

Ter plaatse van het plangebied is geen dubbelbestemming voor archeologie opgenomen in het bestemmingsplan. Over het algemeen betekent dit dat er geen hoge verwachtingswaarde op de locatie rust. Aanvullend zijn er hieronder verschillende bronnen geraadpleegd en beschreven wat dit voor het plangebied betekent. De bronnen bestaan uit algemeen beschikbare informatie en specifiekere onderzoeken. Bij de beschouwing van de bronnen wordt begonnen met een eerste algemene blik op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (2008). Vervolgens worden enkele kaarten met betrekking tot archeologische trefkansen gericht op de provincie Fryslân beschouwd.

Indicatieve Kaart Archeologische Waarden

Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden¹² (IKAW) is het plangebied gekarakteriseerd als gebied met een lage trefkans. Deze trefkans is op basis van computermodellen tot stand gekomen. De kaart toont de situatie uit 2008. In Figuur 5.2 is het plangebied globaal aangegeven met een rode contour. Een lage trefkans betekent dat de kans op de aanwezigheid van archeologisch waardevolle objecten laag is.

Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE)

De Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE), deels gebaseerd op de IKAW en de Archeologische Monumentenkaart (AMK) heeft als doel het Friese bodemarchief in kaart te brengen. De kaart is geen statisch product; het wordt continu geüpdatet met de laatste inzichten uit veldonderzoeken. De FAMKE is opgedeeld in twee delen; een kaart voor archeologische waarde van de steentijd tot de bronstijd (300.000 tot 800 v. Chr.) en de periode ijzertijd-middeleeuwen (800 v. Chr. – 1500 n. Chr.).

Figuur 5.3 toont de FAMKE voor de periode ijzertijd – middeleeuwen. Volgens deze kaart is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk, gezien de (zeer) lage trefkans van vondsten uit deze tijd. Figuur 5.4 toont de FAMKE voor de periode steentijd – bronstijd. Uit deze kaart blijkt dat in het plangebied reeds

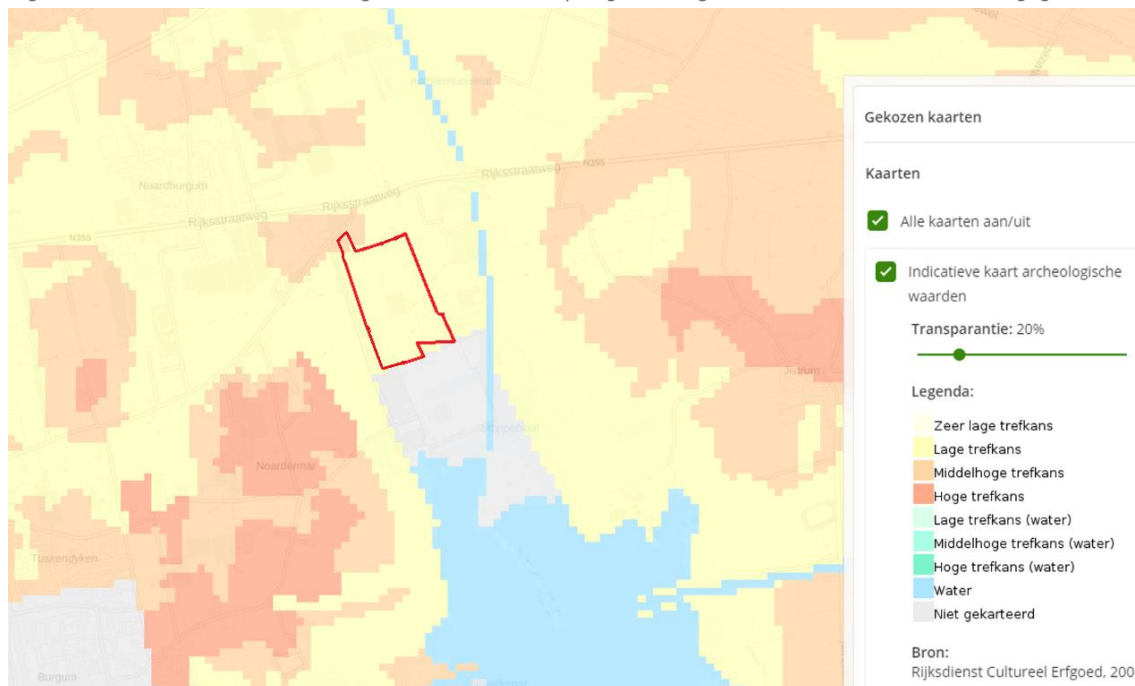
¹² Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 2008. Geraadpleegd via: <https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Archeologie%2Din%2DNederland#>

archeologische vondsten uit deze periode zijn gedaan. Het magenta-gearceerde gebied (zie Figuur 5.5) indiceert een bekende vuursteenvindplaats. De provincie geeft hierbij aan dat een gedeelte van het gebied mogelijk al verstoord is. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer dan 50m² deze vindplaatsen middels een waarderend archeologisch onderzoek te onderzoeken. Voor het voornemen geldt dat de ingreep in de grond in oppervlakte en diepte zeer beperkt van aard is. Daarnaast is er mogelijk al verstoord gebied. Een effect op archeologische waardevolle objecten is dan ook niet te verwachten.

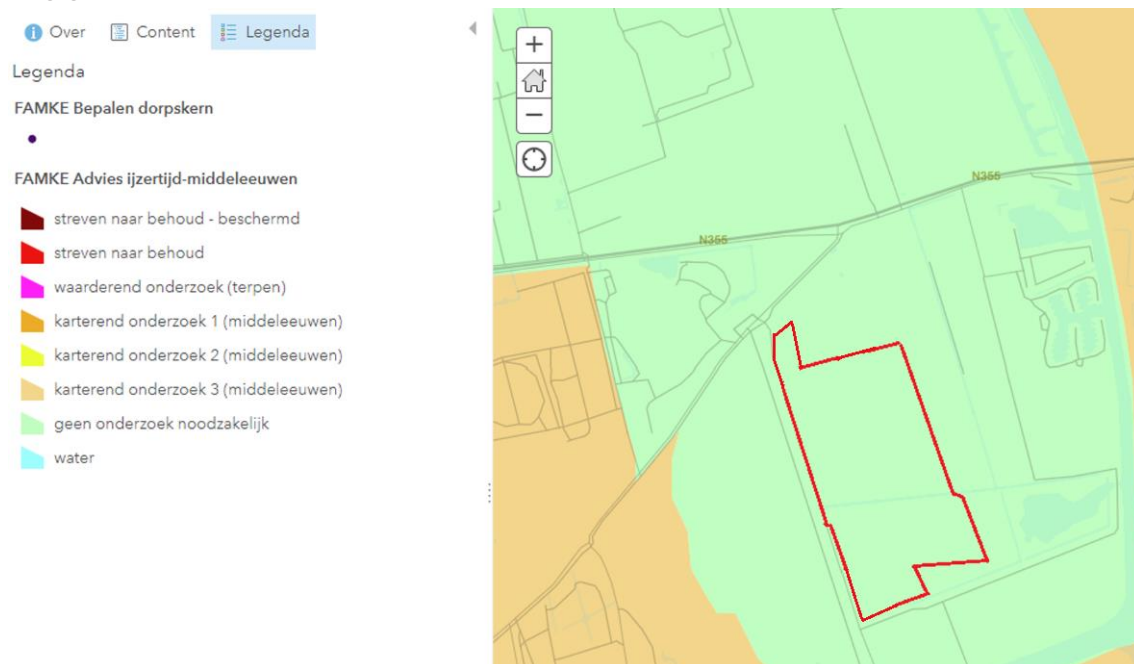
De geel- en oranje-gearceerde gebieden (zie Figuur 5.4) indiceren gebieden waar zich op enige diepte mogelijk archeologische waarden uit de steentijd bevinden en die zijn afgedekt door veen- of kleidekken. Bij ingrepen van meer dan 2.500 m² (oranje) of meer dan 5.000 m² (geel) adviseert de Provincie Fryslân om een karterend (boor)onderzoek te laten uitvoeren, met minimaal zes (oranje) of drie (geel) boringen per hectare. Voor het voornemen geldt dat de ingreep in de grond in oppervlakte en diepte zeer beperkt van aard is. Daarnaast is er mogelijk al verstoord gebied. Een effect op archeologische waardevolle objecten is dan ook niet te verwachten. Voor de donkergroen-gearceerde gebieden in Figuur 5.4 geldt dat mogelijke vondsten reeds ernstig verstoord zijn en dus verder archeologisch onderzoek niet noodzakelijk is.

In de bouwvoorbereidingsfase zal een geotechnisch onderzoek worden uitgevoerd om de draagkracht van de gronden te toetsen. Op basis van dit onderzoek zal kunnen worden onderzocht of bepaalde gronden opgehoogd moeten worden en vervolgens kan de benodigde diepte van de profielen van het zonnepark worden bepaald. Wij stellen voor de uitkomsten van dit geotechnisch onderzoek in nauw overleg met de betreffende archeoloog van Provincie Fryslân af te stemmen en gezamenlijk tot een standpunt te komen omtrent een eventueel archeologisch onderzoek.

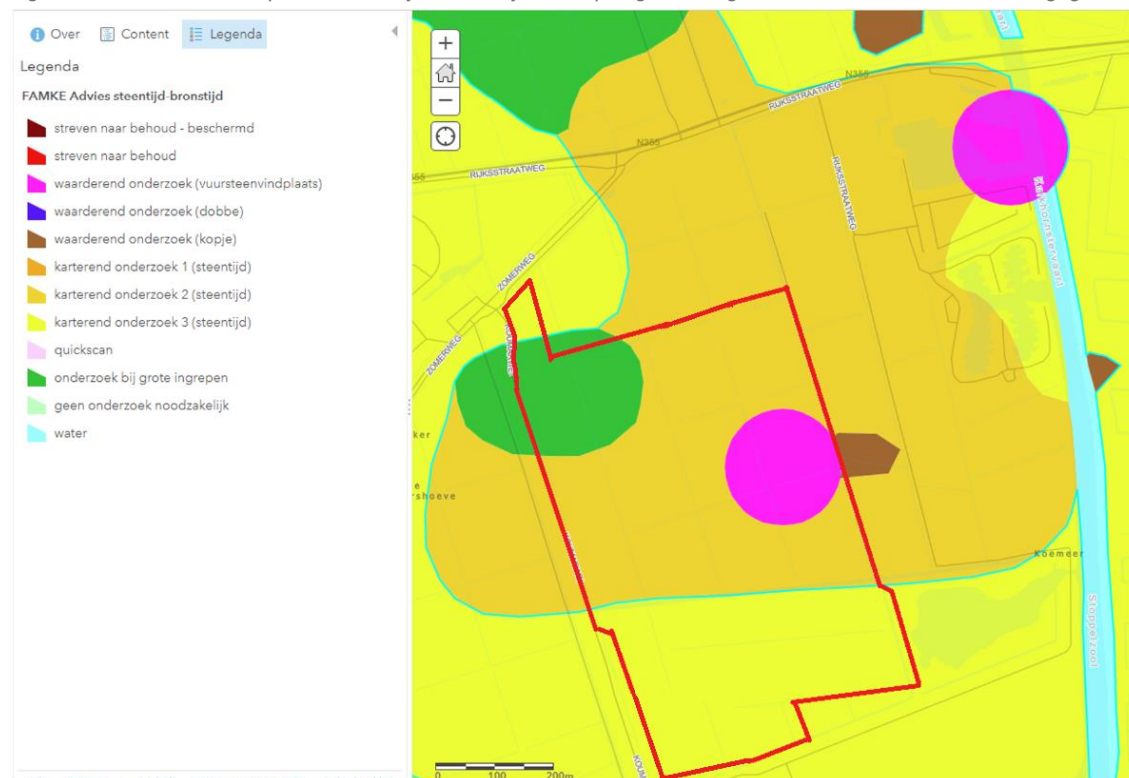
Figuur 5.2 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden. Het plangebied is globaal met een rode contour aangegeven.

Figuur 5.3 FAMKE voor de periode ijzertijd-middeleeuwen¹³. Het plangebied is globaal met een rood contour aangegeven.

Figuur 5.4 FAMKE voor de periode steentijd – bronstijd¹⁴. Het plangebied is globaal met een rode contour aangegeven.

¹³ Bron: FAMKE, geraadpleegd naar <https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer>.

¹⁴ Bron: FAMKE, geraadpleegd naar <https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer>.

Overige cultuurhistorische waarden

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft alle rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten in kaart gebracht¹⁵. In de wijde omgeving van het plangebied liggen geen rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten; het dichtstbijzijnde is dat van Veenklooster op ruim 7 kilometer afstand. Gezien de grote afstand van het plangebied tot het beschermd stadsgezicht, en de beperkte verdragende uitstaling van een zonnepark op de omgeving, is er geen effect op het beschermd gezicht.

Binnen het plangebied bevinden zich geen objecten die als cultureel erfgoed zijn aangemerkt¹⁶. Het dichtstbijzijnde Rijksmonument is gekenmerkt als 'Kop-hals-rompboerderij met zesruitsvensters', gelegen aan de Rijksstraatweg 62 in Noardburgum, op ongeveer 800 meter tot het dichtstbijzijnde punt in het plangebied. De bescherming van Rijksmonumenten heeft geen externe werking waardoor er geen effect op het Rijksmonument is met de aanleg van het zonnepark.

Op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de Provincie Fryslân is wel een aantal paden in de nabijheid van het plangebied weergegeven. Het betreft een nieuw fiets/ wandelpad aan de oostzijde, een verharde weg en op wat grotere afstand een puinreed aan de westzijde en een historische, onverharde reed aan de zuidkant van het plangebied.

Voor het nieuwe fiets/ wandelpad geldt dat deze van weinig cultuurhistorische waarde is en op afstand van het zonnepark. Het plan is dan ook niet van invloed op dit pad. Voor de verharde weg en puinreed aan de westzijde geldt dat deze niet worden aangetast met het voornemen. De verharde weg (Koumarwei) zal onderdeel uitmaken van de wegen en paden die voor recreatief gebruik (wandelen / fietsen) toegankelijk zijn. Tussen het puinreed en het zonnepark wordt groen aangebracht. Het plan is ook hier niet van invloed op de cultuurhistorische waarde of beleving daarvan. Voor de onverharde reed (landweg) geldt dat deze weinig herkenbaar is in het huidige landschap. Alleen het eerste deel vanaf de Koumarwei is als landweg zichtbaar. Dit eerste deel zal in het ontwerp blijven bestaan en deels met groen worden ingevuld. Gezien de beperkte herkenbaarheid van de reed, zal het effect op de beleving van het cultuurhistorische beperkt zijn.

¹⁵ Kaart met stads- en dorpsgezichten, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 2019. Geraadpleegd via: <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/bronnen-en-kaarten/overzicht/kaart-van-beschermd-stads-en-dorpsgezichten>

¹⁶ Flevoland Erfgoed. Geraadpleegd via <https://www.flevolanderfgoed.nl/>

Conclusie cultuurhistorie en archeologie

Het gehele plangebied is aangemerkt als gebied met lage trefkans van archeologische vondsten. De provinciale kaart van archeologische waarde bevestigt dat er een (zeer) lage trefkans is van archeologische vondsten uit de periode ijzertijd – middeleeuwen. Wel is er op basis van de provinciale waardenkaart een verwachtingswaarde voor de periode steentijd – bronstijd.

De provincie Fryslân adviseert bij grote projecten (>2.500 / > 5.000 m²) in het gebied, waar het voornemen onder valt, archeologisch onderzoek uit te voeren. Ondanks dat daar met het voornemen sprake van is, is de ingreep van het voornemen zowel qua oppervlakte als diepte beperkt, waardoor het voornemen niet tot nauwelijks van invloed zal zijn op eventuele aanwezige waarden. Voorafgaand aan de bouwfase zal nader onderzoek worden uitgevoerd op de relevant locaties om te bepalen in welke mate archeologische waardevolle objecten in de bodem aanwezig zijn. Op basis hiervan wordt bepaald of er noodzaak bestaat tot het opstellen van een Programma van Eisen, waarmee wordt geborgd dat de vondst in situ behouden blijft.

Het zonnepark heeft geen effect op de bescherming van Rijksmonumenten of rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten. Voor het voornemen wordt geconcludeerd dat er ten aanzien van de aspecten archeologie en cultuurhistorie sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

5.4 Waterhuishouding

Water en ruimtelijke ordening hebben met elkaar te maken. Enerzijds is water één van de ordenende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik. Anderzijds kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding. Een goede afstemming tussen beide is derhalve noodzakelijk om problemen zoals wateroverlast, slechte waterkwaliteit, verdroging, etc. te voorkomen. De verplichte watertoets is geregeld in de artikelen 3.1.1 en 3.16 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Waterbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water is richtinggevend voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit in de landen van de Europese Unie. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en het Nationaal Waterprogramma 2022-2027. Op provinciaal niveau zijn de omgevingsvisie en de bijbehorende omgevingsverordening richtinggevend voor ruimtelijke plannen. De Keur van Wetterskip Fryslân is een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden.

Watersysteem

In het waterbeheer van de 21e eeuw worden duurzame, veerkrachtige watersystemen nagestreefd. Dit betekent concreet dat droge perioden worden doorstaan zonder droogteschade, vissterfte en stank, en dat in natte perioden geen overlast optreedt door hoge grondwaterstanden of inundaties vanuit oppervlaktewateren. Problemen worden niet afgewenteld op andere gebieden of latere generaties. Het principe "eerst vasthouden, dan bergen, dan pas afvoeren" is hierbij leidend. Het Rijk, provincies en gemeenten hebben in het Nationaal Bestuursakkoord Water doelen vastgelegd voor het op orde brengen van het watersysteem.

Afvalwaterketen

Het zoveel mogelijk scheiden van vuil en schoon water is belangrijk voor het bereiken van een goede waterkwaliteit. Door te voorkomen dat grote hoeveelheden relatief schoon hemelwater door rioolstelsels worden afgevoerd, neemt het aantal overstorten van verontreinigd rioolwater op oppervlaktewater af en neemt de doelmatigheid van de rioolwaterzuivering toe. Hierdoor verbetert zowel de kwaliteit van oppervlaktewateren waarop overstorten plaatsvinden als de kwaliteit van het effluent ontvangende oppervlaktewater. Indien het schone hemelwater door middel van infiltratie in het gebied wordt vastgehouden alvorens het wordt afgevoerd naar oppervlaktewater, draagt dit bovendien bij aan de duurzaamheid van het watersysteem. Vandaar dat het principe "eerst schoonhouden, dan scheiden, dan pas zuiveren" een belangrijk uitgangspunt is bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Als het hemelwater niet wordt aangekoppeld of wordt afgekoppeld van het bestaande rioolstelsel is oppervlakkige afvoer en infiltreren in de bodem het uitgangspunt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst.

Toekomstige situatie

Voor het zonnepark geldt dat er slechts beperkt verhard oppervlak wordt toegevoegd. Vanwege de lage ligging van het plangebied wordt mogelijk drainage aangebracht om overtollig (hemel)water af te voeren naar oppervlaktewater en derhalve overstroming te voorkomen. Er lopen al geruime tijd gesprekken met het Waterschap in het kader van de Watervergunning voor de aanleg van drainage. Voor wat betreft het aanleggen van het park op een minimale hoogte met het oog op het grondwaterniveau, zal in overleg met het Waterschap nader worden uitgewerkt.

Voor de beperkte aanvullende verharding ten behoeve van parkwegen en de bijbehorende elektrische infrastructuurle werken geldt eveneens dat regenwater in het nabijgelegen maaiveld kan infiltreren.

Er zijn verschillende schouwwateren in het gebied aanwezig. Daarnaast is er een hoofdwater in het plangebied gelegen. Inclusief verscheidene onderhoudsdammen. Voor de hoofdwateren geldt een beschermingszone van 5 meter vanaf de insteek. Bij het ontwerp van het voornemen is hier rekening mee gehouden. Deze zullen dus niet worden beïnvloed. In nadere afstemming met het waterschap wordt eventuele raakvlakken op bijvoorbeeld onderhoud van watergangen en overige elementen binnen het plangebied nader afgestemd.

Aan de zuidoostzijde van het plangebied is een regionale waterkering gelegen. Regionale keringen hebben een kernzone van 10 meter en een beschermingszone van 5 meter vanaf de kernzone. Ook hiermee is in het ontwerp rekening gehouden door deze zone vrij te houden. Daarmee is het voornemen niet van invloed op het waterkerend vermogen van de kering of op het onderhoud ervan.

Conclusie Waterhuishouding

Het voornemen is niet van invloed op het watersysteem of op waterkeringen in of nabij het plangebied. Het plan voldoet daarmee aan een goede ruimtelijke ordening voor het aspect waterhuishouding.

5.5 Overige aspecten

Geluid

Een zonnepark is een type A-inrichting volgens het Besluit omgevingsrecht (Bor). De inrichting valt daarmee onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit, maar er is geen vergunning voor het onderdeel milieu nodig. Zonnepanelen zijn geen geluidsbron. Op voorhand kan derhalve worden gesteld dat deze elementen geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Het zonnepark is tevens geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder ook achterwege kan blijven. Uit het oogpunt van geluid zijn dan ook geen belemmeringen en is het plan uitvoerbaar.

Voor de transformatoren geldt dat deze overdag (enig) geluid kunnen produceren. Voor de transformatoren kan een vergelijking worden gemaakt met de in de VNG-publicatie vermelde categorie 'elektriciteitsdistributiebedrijven van <10 MVA'. Het betreft hier een milieucategorie 2-inrichting met een grootste aan te houden richtafstand van 30 meter ten opzichte van een rustige woonwijk, vanwege het milieuaspect geluid. Voor de transformatoren geldt dat de minimale afstand tot een woning meer dan 200 meter betreft. Er zal daardoor geen geluidsbelasting ter hoogte van geluidgevoelige objecten optreden als gevolg van de geluidsproductie van de transformatoren.

Overigens zal de bestaande situatie met het onderstation van Tennet en de hoogspanningsleidingen in het gebied bepalend zijn voor de geluidsbelasting in de omgeving.

Conclusie geluid

Uit het oogpunt van geluid zijn er geen belemmeringen en is het plan uitvoerbaar. Het zonnepark voldoet vanuit het aspect geluid aan een goede ruimtelijke ordening.

Externe veiligheid

Zonnepark

Het zonnepark is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het zonnepark is eveneens geen risicovol object. Risico's voor de omgeving zijn dan ook niet aan de orde.

Ten aanzien van de bestaande hoogspanningsverbindingen in het gebied heeft uitvoerig afstemming met Tennet plaatsgevonden. Op basis van die afstemming is het ontwerp op punten aangepast in het proces. Zo is onder meer rekening gehouden met een vrije zone van minimaal 20 meter rondom een hoogspanningsmast waarbinnen geen zonnepanelen of overige infrastructurele of elektrische werken worden gerealiseerd.

Conclusie externe veiligheid

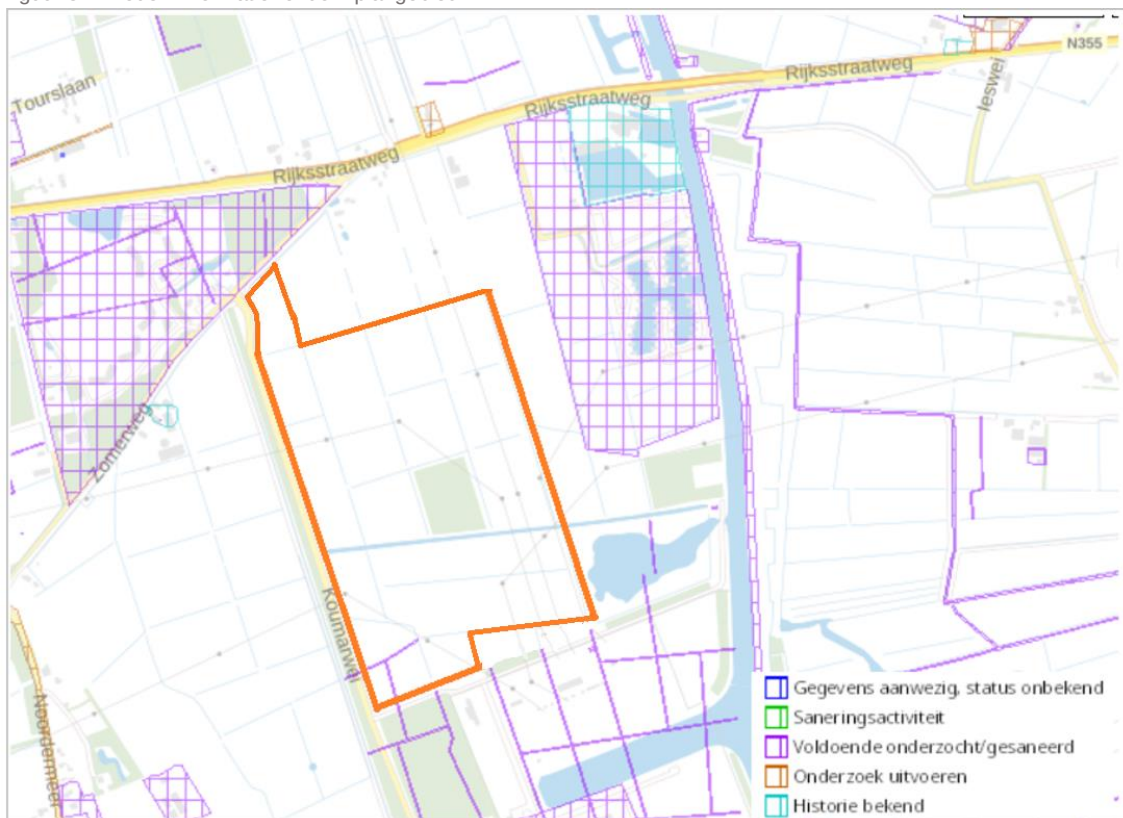
Het voornemen voldoet vanuit het aspect externe veiligheid aan een goede ruimtelijke ordening.

Bodemkwaliteit

Zonnepark

Gelet op de huidige bestemming van de gronden en het feit dat het voornemen geen gevoelige bestemming is waar mensen verblijven, mag worden aangenomen dat de bodem voor het voornemen geschikt is. Te meer omdat de grond in gebruik is als landbouwgrond. Daarnaast geldt dat op basis van het bodemloket er geen bodemverontreiniging in het gebied bekend is. In Figuur 5.1 is te zien dat er geen melding gemaakt is van een verontreiniging op de locatie van het plangebied.

Figuur 5.1: Bodeminformatie rondom plangebied

Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van bodemeffecten bij grondroering in het gebied. Overigens is de ingreep in de bodem bij de realisatie van het voornemen beperkt. De omvang van ontgroningen is echter afhankelijk van de detailengineering door de aannemer en zal dus na vergunningverlening duidelijk worden. Op het moment dat de omvang is vastgelegd, zal er ten behoeve van de uitvoering van de ontgroningen met de FUMO contact worden gelegd.

Conclusie bodem

Het plan voldoet voor het aspect bodemkwaliteit aan een goede ruimtelijke ordening. Indien er grond wordt aan- of afgevoerd, dient dit volgens de door de overheid gestelde regels plaats te vinden, in het bijzonder het Besluit bodemkwaliteit. Voorafgaand aan de uitvoering zal een 0-meting worden uitgevoerd om de kwaliteit van de bodem en grond vast te stellen.

Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is een wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. De hoofdlijnen van deze regelgeving zijn te vinden in hoofdstuk 5, titel 5.2, van de Wet Milieubeheer. Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien deze voldoet aan één van deze voorwaarden:

- er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project 'in niet betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL, dat in werking treedt nadat de EU derogatie (toestemming) heeft verleend.

Van een verslechtering van de luchtkwaliteit 'in betekenende mate' is sprake indien zich één van de volgende ontwikkelingen voordoet:

- woningbouw: minimaal 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitende weg of 3.000 woningen bij 2 ontsluitende wegen;
- infrastructuur: minimaal 3% concentratiebijdrage (verkeerseffecten gecorrigeerd voor minder congestie);
- kantoorlocaties: minimaal 100.000 m² bruto vloeroppervlak bij 1 ontsluitende weg, 200.000 m² bruto vloeroppervlak bij 2 ontsluitende wegen.

Conclusie luchtkwaliteit

Onderhavig plan maakt een ontwikkeling mogelijk dat niet onder één van bovenstaande categorieën onder te brengen is en het is ook geen project dat beschreven staat in het NSL. Geconcludeerd kan worden dat de luchtkwaliteit niet 'in betekenende mate' zal verslechteren. Daarom hoeft niet nader op het aspect luchtkwaliteit te worden ingegaan.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal

Krachtens de Wet ruimtelijke ordening, waarin in afdeling 6.4 bepalingen zijn opgenomen betreffende de grondexploitatie, geldt de verplichting tot kostenverhaal in de gevallen die zijn aangewezen in het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is kostenverhaal verplicht in geval van:

- De bouw van één of meer woningen en hoofdgebouwen;
- Uitbreidingen van gebouwen met ten minste 1.000 m² of met één of meer woningen;
- De verbouwing van één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- Eén of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren bij ingebruikname voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte ten minste 1.500 m² bedraagt;
- De bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m².

De voorliggende goede ruimtelijke onderbouwing voorziet in de realisatie van een zonnepark en de daarbij behorende voorzieningen. Aangezien hiermee geen sprake is van de bouw van een hoofdgebouw zoals bedoeld in artikel 6.2.1. sub b van het Besluit ruimtelijke ordening, is kostenverhaal niet verplicht.

Planschade

Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan planschade ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade lijdt of zal lijden als gevolg van de afwijking van het bestemmingsplan, tegemoetgekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet anderszins is verzekerd.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De initiatiefnemers willen dat het zonnepark Stoppelsoal niet alleen een bijdrage levert aan de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening, maar dat de realisatie van het project in goede harmonie met de omgeving en met een positieve impact voor de betrokkenen plaatsvindt.

Participatie

De doelstelling van de initiatiefnemers van het project is om het bevoegd gezag en de betrokken omwonenden in de omgeving van het zonnepark zoveel mogelijk te betrekken in het proces en de keuzes die worden gemaakt ten aanzien locatie en inrichting van het voornemen. Hiertoe is een proces doorlopen waarin dat verder vorm is gegeven, onder meer door Sinnetafels en persoonlijke gesprekken. Het participatieverslag is opgenomen als bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing.

Het participatieverslag geeft inzicht in op welke wijze draagvlak is gecreëerd, inspraak wordt geboden, hoe de omgeving is geïnformeerd en betrokken bij de planvorming en hoe de omgeving financieel kan meeprofiteren. Het participatieverslag richt zich op inwoners in de directe omgeving, in de buurt gelegen bedrijven en lokale overheden (gemeente Tytsjerksteradiel, provincie Fryslân).

De direct omwonenden zijn al in een vroeg stadium (oktober 2020) geïnformeerd over de plannen van het zonnepark. Ook is in een vroeg stadium met de gemeente gesproken, mede ten aanzien van het vaststellen van een duurzaamheidsagenda waarbinnen richtlijnen voor de realisatie van zonneparken worden gesteld. Ook de provincie wordt betrokken en ook zij zijn bezig met het opstellen van beleid ten aanzien van zonneparken. Hieruit volgt een stappenplan en een Sinnetafel, waarmee de omgeving verder betrokken wordt. Voor de Sinnetafel is een externe onafhankelijke voorzitter aangewezen. Met de input uit de Sinnetafels is opnieuw gekeken naar de opgave (mede vanuit beleid 50% zon op dak / 50% grondgebonden) en de mogelijkheden voor de invulling daarvan. Op basis daarvan is het plangebied uitgebreid en zijn omwonenden in de zomer van 2022 opnieuw betrokken om input te geven aan de invulling van het plangebied. In deze fase is, in overleg met de provincie en gemeente ook contact gezocht met Noardburgum om ook hen te betrekken bij het plan.

De daaropvolgende maanden zijn verschillende gesprekken gevoerd met omwonenden. Daarnaast zijn ontwerpessies gestart met verschillende stakeholders om een invulling van het plangebied te kunnen geven. Dit kreeg vorm aan de hand van de vier thema's 'Landschap, natuur, recreatie en educatie'. Dit heeft geleid tot het ontwerp wat door alle bovenstaande partijen wordt onderschreven en waarvoor complimenten zijn uitgedeeld door de extern betrokken partijen.

Naast procesparticipatie is financiële participatie een belangrijk doelstelling. Zo heeft de lokale energiecoöperatie uit Burgum de mogelijkheid tot 50 % toe te treden tot het plan en zij zet zich hier voor in. Ook de inwoners van Noardburgum (nabijgelegen kern) zijn uitgenodigd om tot deze coöperatie toe te treden en daarmee inspraak te hebben in het besteden van de opbrengsten uit het zonnepark. De Energij Groep Burgum (EGB) en Novar hebben een samenwerkingsovereenkomst met elkaar gesloten waarin onder andere is vastgelegd dat EGB voor 50% medeaandeelhouder wordt van het zonnepark. Daarnaast heeft het FSFE inmiddels akkoord gegeven op de financieringsaanvraag van EGB en zal toetreding op korte termijn worden geformaliseerd.

Ter visie legging

De aanvraag, de bijlagen en de bijbehorende ruimtelijke onderbouwing zijn allen onderdeel van de omgevingsvergunning. De ontwerpversie hiervan wordt gedurende een periode van zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze termijn wordt aan eenieder de gelegenheid geboden een zienswijze in te dienen. Het college van burgemeester en wethouders neemt vervolgens een definitief besluit over het afgeven van de omgevingsvergunning.

Beroep/hoger beroep

Na verlening van de omgevingsvergunning wordt deze voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. Na deze periode wordt aan belanghebbenden de gelegenheid geboden om beroep instellen tegen de omgevingsvergunning bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wanneer besloten wordt tot het toepassen van de coördinatieregeling. Indien niet wordt besloten tot het toepassen van de coördinatieregeling staat er eerst beroep open bij de bestuursrechter en daarna bij de Afdeling

bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien binnen de beroepstermijn geen beroep wordt ingesteld, is de omgevingsvergunning na het verstrijken van de beroepstermijn onherroepelijk.